

І на оновленій землі
Врага не буде, сиротата,
А буде син, і буде мати,
І будуть люди на землі
("І Архімед, і Галілей...",
1860 р.).

ПОДІЛЬСЬКЕ СЛОВО

12 сторінок

№33 (5085) П'ятниця, 15 серпня 2014 року

Честь, сила і слава нації

12-13 серпня в Тернопільській області було оголошено днями жалоби. Громадський діяч, доброволець батальйону "Азов" Микола Ляхович повідомив на своїй сторінці в соціальній мережі: при спробі звільнення Іловайська загинув Микола Березовий, чоловік Тетяни Чорновол.

"Він був чотовим, наша чота йшла за БМП та потрапила під снайперський обстріл з обох сторін. Працювали російські найманці-спеці 13,2 калібром. Спочатку був поранений гранатометник Андрій Дрьомін із Тернополя — позивний "Світляк". Микола Березовий кинувся на допомогу "Світляку" і теж отримав кулю в ногу. На жаль, ми супроводжували БМП, що постійно глохла і не мала запасу боекомплекту для відстрілу. Довелося вантажити поранених під шаленим вогнем снайперів і лише жертвам вдалося уникнути більшої смерті. При цьому снайпер ще раз підстрелив "Світляка", і добив його — він отримав п'ять куль, дві з них витримав шолом. Поки ми вийшли з-під обстрілу з пораненими, і поки приїхала медична допомога, Микола Березовий помер. Крупним калібром йому розірвало артерію на нозі в паху і навіть джгут не зміг зупинити кров".

Деякий час були сподівання, що Андрій Дрьомін житиме. Ще в понеділок повідомили, що лікарям вдалося врятувати пораненого. Іскра надії тліла до останнього. Рідні та близькі Андрія ніяк не могли повірити повідомленню про загибель Світляка. На початку цього тижня тіло бійця разом із тілом його побратима Миколи Березового доставили до Києва. 12 серпня Андрія привезли до Тернополя. Зустрічали героя сотні тернополян, серед яких були автомайданівці, представники УНА-УНСО, активним учасником якої був Андрій, громадсько-політичних організацій.

Андрій Дрьомін був єдиним сином у батьків. Тривалий час Дрьоміни жили в Нововолинську Волинської області, потім сім'я переїхала до Великокого Глибочка Тернопільського району, де зараз живуть батьки його матері Ярослави, вчительки зарубіжної літератури. Батько Сергій — вчитель фізичної культури. У Великому Глибочку подружжя почало зводити будинок. За деякий час обоє потрапили в аварію. Дивом вижили. Щоб заробити чоловікові гроші на дороге лікування, мати Андрія подалася за кордон на заробітки. Довгих десять років проживала в Італії. Почувши про трагічну загибель сина, одразу повернулася додому.

Друзі та близькі запам'ятали Андрія як надзвичайно скромну, спокійну і добру людину. Його так і називали — Світляк — той, що світитиметься в темряві. Саме такий позивний Андрій обрав собі на війні. Бойові побратими кажуть — він і справді був світлим. Світлий душею, діями і помислами.

Андрій ОМЕЛЬНИЦЬКИЙ.
Фото автора та Ігоря КРОЧАКА.

На Тернопільщину знову прийшла сумна звістка. 10 серпня Україна втратила ще одного свого сміливого та світлого Героя: в боях під Іловайськом на Донеччині від обстрілу снайперів загинув наш земляк Андрій Дрьомін. 3 січня йому виповнилося 32 роки...

В зону бойових дій Андрій пішов добровольцем. Був гранатометником, разом із чоловіком журналістки Тетяни Чорновол Миколою Березовим воював у складі спецбатальйону МВС України "Азов". Хлопці зналися давно. Коли Андрій приїхав до "Азова", одразу попросився до чоти Миколи. Разом вони і загинули... Про загибель бійців на своїй сторінці у "Facebook" повідомив заступник командира батальйону "Азов" Ігор Мосійчук.

Андрій Дрьомін був бійцем спецбатальйону МВС України "Азов", членом УНА-УНСО.

Обрав для себе одну з найбільш мирних професій — ковалем, займався художнім ковальством. Якби не війна, переконані друзі, Андрій і надалі працював би ковалем.

Андрій Дрьомін жив з Україною в серці, ніколи не залишався осторонь боротьби україн-

ського народу за свої права. Ще у двотисячних роках, коли був у середній віковій групі УНА-УНСО, брав участь в акції "Україна без Кучми". З перших днів відстоював боротьбу українців проти диктаторського режиму, перебував на київському Майдані в найтрагічніші дні ве-

ликих людських втрат. У зону бойових дій вирушив добровольцем. Так і не встиг одружитися... Як справжній патріот, не міг не піти боронити рідну землю від проросійських терористів. Коли йшов захищати Україну, сказав: "Краще я піду, ніж чоловіки, які мають малих ді-

тей". Записався в батальйон "Азов", де служать герої, які першими добровільно пішли в бій, коли були проблеми в Збройних силах України, а Національна гвардія ще тільки починала формуватися.

Продовження на 2 стор.

ОФІЦІЙНИЙ ПРЕДСТАВНИК В ЗАХІДНОМУ РЕГІОНІ

www.lanclaas.com.ua

Наша сторінка
www.facebook.com/
PodilskSlovo

Зона АТО: стадія загострення

Андрій ОМЕЛЬНИЦЬКИЙ.

Як зазначив речник інформаційного центру РНБО Андрій Лисенко, сили АТО готуються до фінальної стадії операції зі звільнення Донецька. Крім цього, він повідомив, що територія, яка контролюється бойовиками на Донбасі, скоротилася на три чверті. На Донеччині білці добровольчих батальйонів "Шхтарськ" та "Азов" за підтримки Збройних сил України взяли під контроль селище Мар'їнка та околиці Донецька. Наприкінці минулого тижня українські військові зачистили від терористів три населених пункти – Круглик і Міусинськ Луганської області та Пантелеймонівку на Донеччині, закріпилися в районі Іловайська, готуючись до завершального етапу операції зі звільнення міста. За повідомленнями прес-центру АТО, 12 серпня звільнено Первомайськ Луганської області, Камішеваха, Каліново та Вуглегірськ Донецької. 13 серпня підрозділи Національної гвардії України ввійшли в місто Гірське на Луганщині, провівши без утрат операцію зі звільнення населеного

пункту від терористів. Зараз силами Нацгвардії навколо міста встановлено блокпости, служба на яких буде здійснюватися цілодобово. Найближчим часом співробітники МВС проведуть у Гірському заходи для стабілізації криміногенної обстановки та забезпечення громадського порядку. У прес-службі Нацгвардії нагадали, що Гірське – це найближчий рубіж до населеного пункту Первомайська і далі до Стаханова, де знаходиться одне з великих угруповань терористів. "Зараз терористи розбиті на кілька угруповань, близько п'яти, що істотно ускладнило доставку терористам підкріплення і боєприпасів", – наголосили у відомстві.

Кількість учасників АТО – понад 50 тисяч військових. За даними ООН, із початку антитерористичної операції на Сході України станом на 12 серпня загинуло щонайменше 2086 осіб, поранено близько 5 тисяч. В організації зазначають, що кількість загиблих за останні два тижні зростає практично вдвічі. Як повідомив речник інформаційного центру РНБО Андрій Лисенко, станом на 10 серп-

ня в зоні бойових дій на Сході України загинули 568 українських військовослужбовців, 2120 поранені. За час АТО, яка триває з 7 квітня, за різними даними знищено 17 українських літаків і вертольотів, унаслідок чого загинули та отримали поранення близько сотні бійців. Загальні матеріальні втрати становлять щонайменше 200 млн. доларів.

РНБО звернулася до жителів Донецька і Луганська з проханням залишити міста встановленими гуманітарними коридорами. Крім того, в РНБО запевняють, що готові надати весь можливий транспорт для вивозу людей з населених пунктів. Маршрути евакуації проходять територією, яка контролюється силовиками. За оцінками Агентства ООН у справах біженців, станом на початок серпня більше 117 тисяч осіб є внутрішньо переміщеними в межах України через трагічні події на Сході України. Кількість осіб, переміщених із Луганської та Донецької областей, різко зростає з початку червня – з 2,6 тисяч осіб до 102 тисяч на початок серпня. Загалом жителі схід-

них областей становлять 85% загальної кількості переміщених в Україні. Водночас, кількість переселенців із Криму залишилася на позначці 15 тис. 200 осіб. Примітно, що від початку цього року притулку в Росії, за даними ООН, попросили 55 тис. 261 українець, у Польщі – 1067, у Білорусі – 199 людей. Кілька десятків українців звернулися за притулком до Угорщини, Румунії, Словаччини та Молдови.

Сьогодні на Тернопільщині перебуває 718 переселенців. Як повідомив начальник Тернопільського обласного відділення ДСНС Віктор Маслей під час засідання колегії Тернопільської ОДА, станом на 7 серпня на Тернопільщину прибуло 516 осіб зі східних регіонів України, ще 202 переселенці – із Криму.

– Сьогодні в Тернопільському районі офіційно зареєстровано 12 сімей громадян, які переміщені з тимчасово окупованої території та районів проведення антитерористичної операції. В них виховується 21 дитина, – інформує в. о. директора Тернопільського районного центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді Оксана Ярш.

• Герої не вмирають!

• Новачі

Бійці спецбатальйону МВС України "Азов" прибули у Великий Глибочок провести в останню дорогу свого бойового побратима.

Честь, сила і слава нації

Продовження.
Початок на 1 стор.

Друг Андрія Дрьоміна, фотожурналіст, військовий історик Ігор Крочак, який три тижні тому бачився з Андрієм, коли тернопільяни доставляли допомогу військовим у зону АТО, розповідає: – Спогади про Андрія в мене світлі. Хоч я і старший за нього, але завжди вчився в Світляка врівноваженості. Зимою, коли була сильна зима, ми їхали потягом із Майдану. Це був московський потяг. До Будапешта їхали москвичі, ми цілу дорогу розповідали їм, що насправді в нас твориться на Майдані. Я, як історик і журналіст, показував фотографії. Половина вагона слухала (їхали в плацкарті). Коли приїхали додому, Андрій сказав: "Добре, що ми не пішли спати. Хорошу роботу провели. Тепер хоча б часточка росіян знатиме правду, хто ми такі, українці".

Товариш загиблого, тернопільянин Андрій Юркевич говорив про Андрія:

– Ми знали один одного чотиринадцять років. Коли почалися військові дії, планували воювати разом. Але так сталося, що потрапили в різні батальйони. Часто їздимо додому, причому, Андрій телефонував частіше. Наприкінці кожної розмови нагаду-

вав мені не забувати тримати зв'язок... У нас були діаметрально протилежні погляди на життя, але дружба вища від будь-яких непорозумінь.

– Андрій товаришував із моїми дітьми, – зі слезами на очах розповідає жителя села Великий Глибочок, сусідка Дрьоміних Галина Бойко. – Був оптимістом, завжди міг розрадити, коли виникали проблеми. Його девізом було: "Завжди вперед – назад дороги немає". Батьки, дідуся Степан плекали в ньому любов до Батьківщини. Андрій стояв біля витоків створення УНА-УНСО. Жив у Тернополі, але завжди приїжджав у рідний Глибочок до батьків, допомагав у домашніх справах, мав "золоті" руки. Любив слухати музику, розбирався в комп'ютерах. Займався спортом. У нас у селі є доволі високій паркан. Андрій одним махом міг його перестрибнути. Патріотичний, чесний, добрий, відповідальний – таким Андрія запам'ятають рідні та друзі.

– Він був найкращим другом для всіх, хто його знав, – сказав найкращий друг Андрія Дрьоміна Павло. – Всі його знали як Світляка, навіть для моїх дітей він завжди залишиться як дядько Світляк. Бог забрав настільки добру і щирю людину. Я в це просто не можу повірити. Дуже шкода,

що так сталося.

Поховали Андрія Дрьоміна 13 серпня в його рідному селі Великий Глибочок Тернопільського району. Провести героя в останню путь прийшли рідні, друзі, знайомі, односельчани, бойові побратими, з якими воював пліч-о-пліч на Сході України, представники міської, районної та обласної влади – тисячі людей, від старого до малого. Сліз не стримували ні жінки, ні чоловіки. Після прощання із загибленим на подвір'ї його домівки під звуки похоронних маршів і стрілецьких пісень траурна процесія, яка розтягнулася на сотні метрів, із жовто-блакитними й червоночорними прапорами, знаменами УНА-УНСО та батальйону "Азов" вирушила до церкви Різдва Пресвятої Богородиці. Попереду процесії молоді хлопці у вишиванках несли тризуб, сплетений з барвінку, діти всипали дорогу, якою несли військового, квітами. Поховали Андрія Дрьоміна під вулики "Герої не вмирають!" і салюту військових.

Колектив редакції газети "Подільське слово" розділяє біль непоправної втрати з рідними й близькими загиблого військового Андрія Дрьоміна, який разом зі своїми бойовими побратимами сьогодні уособлює гідність, честь і славу української нації.

Школярі вчитимуться по суботах

1 серпня ц. р. на розширеній нараді керівників органів управління освіти за участі заступника голови Тернопільської ОДА Наталки Михно обговорили питання організації діяльності закладів освіти Тернопільської області у 2014/2015 навчальному році та реалізації заходів щодо зменшення споживання енергоносіїв в осінньозимовий період.

"Восени Росія може припинити постачання на територію України природного газу, тому завданням освітніх закладів цього року є скорочення його споживання на 30%, – наголосив директор департаменту освіти і науки Тернопільської ОДА Любомир Крупа. – Для реалізації цього завдання ми повинні провести комплекс заходів, зокрема, таких, як перехід навчальних закладів на альтернативні види палива, електроопалення, заміна старих котлів, проведення санації (заміна вікон, дверей, дахів, утеплення горищ, підвалів)".

З метою економії коштів цього року дещо зміниться й формат навчального процесу. "Згідно з листом Міністерства освіти і науки України від 11 червня 2014 року №1/9-303 передбачено, що впродовж навчального року має бути відпрацьований 171 робочий день. Відтак, передбачений шестиденний робочий тиждень, збільшення зимових канікул, розглядається можливість уцілення навчального матеріалу, – розповіла заступник директора Тернопільського обласного комунального інституту післядипломної педагогічної освіти Галина Свінних. – Однак, ні ситуація в державі, ні заходи перефор-

Серед них дві сім'ї з Криму, які виховують п'ятеро дітей. Проживають біженці у Великих Гаях, Білій, Острові, Великих Бірках, Гаях Гречинських і Гаях Шевченківських, двоє переселенців перебувають у Петриківському геріатричному пансіонаті. Найважче в облаштуванні біженців – оформлення нового місця реєстрації. Сім'ям переселенців надано житло, виплачуються соціальні виплати, хто бажав отримати роботу – працевлаштований, щоправда, не всі за професійним спрямуванням. За раз дбаємо про те, щоб влаштувати дітей на навчання в садочки, школи, одному хлопцеві необхідно виділити місце за державним замовленням у профтехучилищі. Тернопільська облдержадміністрація, Тернопільське районне територіальне медичне об'єднання сприяють в організації оздоровлення та відпочинку сім'ям вимушених мігрантів у Заліщиках, Бучачі, Одесі. Допомогаємо в отриманні гуманітарної допомоги та медичних препаратів тимчасовим переселенцям від Тернопільської районної організації Товариства Червоного Хреста України та небайдужих людей. Беремо до уваги всі прохання тимчасово переселених, намагаємося допомогти у вирішенні їхніх проблем.

матування освітнього процесу жодним чином не повинні вплинути на якість освіти".

Велику увагу цього року нададуть безпеці у навчальних закладах Тернопільщини. "Україна знаходиться в стані війни, тому з метою забезпечення об'єктів освіти від можливих терористичних посягань та у разі виникнення надзвичайних ситуацій, освітній процес потрібно переформувати в режим посиленої уваги до безпеки", – наголосив помічник начальника управління СБУ в Тернопільській області – начальник штабу координаційної групи антитерористичного центру Володимир Кулішов. – Важливо відпрацювати систему евакуавання та поведінки з невідомими об'єктами. З метою посилення безпеки учнів та студентів рекомендуємо використовувати відеопостереження на території навчальних закладів".

Куратор гуманітарної сфери Наталка Михно подякувала присутнім за розуміння гострої ситуації. "Я знаю і розумію, що фінансове становище галузі освіти бажає бути кращим, а в умовах тотальної економії виконати поставлені завдання – ще складніше, – констатувала Наталка Михно. – Тому для ефективного реалізації мети важливо, щоби співпрацювали влада, контролюючі служби та освітяни. Я переконана, такий формат роботи дасть позитивний результат".

Довідково: 4 млн. кубів газу, а це близько 40 млн. гривень, можуть зекономити освітні заклади Тернопільської області, скоротивши навчальний процес на один зимовий місяць.

За матеріалами Тернопільської ОДА.

Тернопільська районна державна адміністрація, Тернопільська районна рада висловлюють співчуття родинам Дрьоміних і Зварич з Великому Глибочка з приводу загибелі в зоні АТО на Сході України в бою з терористами **Андрія Сергійовича Дрьоміна** – бійця спецбатальйону МВС України "Азов", справжнього патріота України, активного учасника УНА-УНСО. Андрій Дрьомін добровольцем пішов захищати рубежі Української держави і загинув, як герой, віддавши своє життя за свій народ. Герой не вмирає!

Тернопільська районна державна адміністрація, Тернопільська районна рада глибоко співчутують родині Гарматій з с. Чернелів-Руський з приводу тяжкої втрати – загибелі під час виконання бойового завдання в антитерористичній операції на Сході України **Володимира Михайловича Гарматія** – офіцера, студента ТНЕУ. Україна для нього, 22-річного хлопця, була понад усе, тому він без вагань пішов боронити свою державу від ворога. Слава Україні! Героям слава!

Громада села Великий Глибочок висловлює співчуття родинам Дрьоміних і Зварич з приводу тяжкої і непоправної втрати – загибелі в зоні АТО сина та онука, відважного воїна **Андрія Сергійовича Дрьоміна**. Вічна пам'ять!

• Призначення

Уляна Люлька — заступник голови Тернопільської райдержадміністрації

Уляна Михайлівна Люлька народилася 10 жовтня 1981 року в селі Товстолуг Тернопільського району. У 2003 році закінчила Тернопільську академію народ-

ного господарства за спеціальністю "Фінанси", присвоєно кваліфікацію магістра з фінансів. З 24 грудня 2002 року до 27 липня 2005 року працювала на посаді провідного спеціаліста відділу доходів та цінних паперів фінансового управління Тернопільської районної державної адміністрації. З 28 липня 2005 року до 13 жовтня 2013 року – провідний спеціаліст відділу доходів та економічного аналізу фінансового управління Тернопільської районної державної адміністрації. З 14 жовтня 2013 року працювала на посаді головного економіста відділу доходів та економічного аналізу фінансового управління Тернопільської РДА. 5 серпня 2014 р. розпорядженням голови Тернопільської райдержадміністрації призначена на посаду заступниці голови Тернопільської райдержадміністрації.

Богдан Лихий — перший заступник голови Тернопільської райдержадміністрації

Богдан Петрович Лихий народився 5 грудня 1983 року в селі Петриків Тернопільського району. У 2006 році закінчив Тернопільський державний технічний університет ім. І. Пулюя за спеціальністю "Менеджмент організацій", присвоєно кваліфікацію магістра з менеджменту. У 2010

році закінчив Київський національний університет внутрішніх справ за спеціальністю "Правознавство", присвоєно кваліфікацію юриста. Навчається в магістратурі Тернопільського національного економічного університету на факультеті державного управління. З 11 липня 2003 року до 22 лютого 2008 року працював техніком відділу розрахунків населення КП "Тернопільводоканал". Із 18 червня 2008 року до 28 листопада 2008 року – інженер-кошторисник ремонтно-будівельного управління ГУ МВС України в Київській області. Депутат Тернопільської районної ради від ВО "Свобода". З 15 грудня 2011 року перебував на посаді головного спеціаліста організаційного відділу Тернопільської районної ради. 12 серпня 2014 р. розпорядженням голови Тернопільської райдержадміністрації призначений на посаду першого заступника голови Тернопільської райдержадміністрації.

• Коментар фахівця

Якщо пенсіонер влаштується на роботу

Ольга КУЛІКОВСЬКА, начальник відділу з виплати пенсій управління Пенсійного фонду України в Тернопільському районі.

У випадку працевлаштування пенсіонер зобов'язаний протягом десяти днів повідомити про це управління Пенсійного фонду, в якому перебуває на обліку. Потрібно подати туди довідку з місця роботи чи органу державної реєстрації, трудову книжку тощо.

Пенсіонер втрачає статус такою, який не працює, не лише за умови працевлаштування на роботу за трудовим договором (контрактом), а й тоді, коли переходить до категорії зайнятого населення. Наприклад, у разі укладання цивільно-правового договору з виконання робіт (надання послуг), реєстрації фізичною особою-підприємцем або самозайнятою особою. Єдиний виняток — робота, пов'язана з організацією підготовки та проведення

виборів. Таку роботу не вважають працевлаштуванням і вона не впливає на розмір пенсії.

Також варто мати на увазі, що в разі працевлаштування припиняється автоматична індексація пенсії. У разі влаштування на роботу індексацію пенсії здійснюють після індексації заробітної плати (пункт 9 Порядку індексації грошових доходів населення). Індексацію загального доходу пенсіонерів, які працюють, проводять у межах прожиткового мінімуму, встановленого для працездатних осіб. Наприклад, якщо заробітну плату визначено на мінімальному рівні (сьогодні це 1218 грн.) і вище, індексацію пенсії не здійснюють.

Після надання пенсіонером всіх необхідних документів розмір його пенсії перераховують, і в разі виникнення переплати пропонують повернути її добровільно, інакше переплачені кошти утримуватимуть із пенсії відповідно до рішення органу Пенсійного фонду або суду. Переплату утримують із пенсії в розмірі, що не перевищує 20% місячного розміру пенсійної виплати.

Ігровицька сільська рада оголошує конкурс на визнання переможця твердих побутових відходів на території Ігровицької сільської ради. Пропозиції приймаються за адресою: 47701, Ігровицька сільська рада, с. Ігровиця, вул. Гагаріна, 57, Тернопільський район, Тернопільська область. Тел.: 29-27-45, 29-27-46.

• Допоможемо армії

“Якби весною влада так змобілізувала українське суспільство, як сьогодні, Крим ніколи не був би російським...”

Микола КРАВЧУК.
Фото Ярослава СТАРЕПРАВА.

“У цій війні перемагають прості люди, рядові фронту та волонтери”, — ці слова були лейтмотивом прес-конференції, яку тернопільським журналістам дали громадські активісти, котрі минулого тижня доставляли гуманітарний вантаж для українського війська в зону бойових дій. Серед учасників прес-конференції активісти Самооборони Майдану Іван Ковалик і Андрій Богун, депутат обласної ради, співголова ГО “Зарваницька ініціатива” Володимир Болещук, священик Тернопільсько-Зборівської архієпархії УГКЦ о. Іван Гуня, фотожурналіст Ярослав Стареправо.

Володимир Болещук передає бійцям АТО медичні препарати.

но допомагати українському війську. Тільки “Агропродсервіс”, який я представляю, на потреби військових виділяє велику частку своїх фінансових і матеріальних ресурсів. Лише цього разу ми доставили в зону АТО м'ясних консервів майже на 40 тисяч гривень. І так сьогодні чинить більшість виробників, підприємців та пересічних людей нашого краю. Солдати просили мене передати тернополянам за це низький уклін та щире подяку”.

Другий висновок, який зробив Володимир Болещук: “Народжену в екстремальних умовах українську армію, яка має такий високий моральний і патріотичний дух та готова захищати Батьківщину навіть ціною власного життя, перемогти неможливо. Якби весною тодішня влада так змобілізувала українське суспільство, як сьогодні, Крим ніколи не був би російським. На наших очах розпочався потужний і незворотний процес формування української нації та реального об'єднання Сходу і Заходу. І мова спілкування людей цьому вже ніколи не завадить”.

• Енергозбереження

Готуємось до зими

На виконання вимог статті 5 Закону України “Про електроенергетику”, інструкції про складання і застосування графіків обмеження та аварійного відключення споживачів, а також проти аварійних систем зниження електроспоживання (зареєстровано у Мініюсті України 19.02.2007 р. за №151/13418) наказу ВАТ “Тернопільобленерго” від 21.07.2014 р. за №158 “Про введення в дію графіків обмеження і аварійного відключення споживачів та заходи щодо проходження осінньо-зимового максимуму навантажень 2014-2015 рр.” обласною держадміністрацією затверджено графіки аварійних позачергових відключень споживачів електричної енергії та потужності.

При виникненні аварійних ситуацій (зупинка блоків на атомних електростанціях, нестача палива на теплових станціях) спадає частота струму, що може призвести до виведення з ладу всієї енергосистеми. Тому роз-

роблені графіки позачергового зниження навантаження.

Під позачергові обмеження у Тернопільському районі підпадають такі споживачі: ТОВ “СЕ Борднетце-Україна” в с. Байківці, філія “Склизавод” ТОВ ВКФ “Декор” в с. Плотича, ПП Рибак с. Плотича, ТОВ “Віконт” у с. Мироліубівка.

Під позачергові відключення, згідно з графіком аварійних відключень, підлягають такі населені пункти Тернопільського району: Лозова, Гаї Шевченківські, Гаї Гречинські, Шляхтинці, Буцнів, Велика Березовиця, Серединки, Острів, Петриків, Підгородне, Почапинці, Драганівка, Забойки, Домаморич, Довжанка, Байківці (Гаї Ходорівські).

Також заведено під дію автоматичного частотного розвантаження таких споживачів: ТКШБМ, Вторчермет, Будіндустрія, УПІК “Автобаза”, ПП Помилуйко, ТОВ “СЕ Борднетце-Україна”, фабрика “Нова”, концерн РРТ та насе-

лені пункти: Драганівка, Почапинці, Підгородне, Забойки, Домаморич, Біла, Чистилів, Велика Березовиця, Лозова, Гаї Шевченківські, Гаї Гречинські, Шляхтинці, Курники, Стегниківці, Дубівці, Петриків, Острів, Настасів, Малий Ходачків, Ангелівка, в тому числі сільськогосподарські підприємства.

Звертаємось до всіх споживачів: вчасно розраховуйтеся за спожиту електроенергію, користуйтеся тільки технічно справними електроприладами.

Не порушуйте правил техніки безпеки та правил технічної експлуатації електрообладнання, правил користування електроенергією. Це дозволить нам забезпечити безперебійне електропостачання до всіх споживачів.

Андрій БОГІВ, інженер-інспектор Тернопільського сільського РЕМ.

Тернопільська районна державна адміністрація (організатор перевезень) повідомляє, що відповідно до п. 47 Постанови Кабінету Міністрів України від 3 грудня 2008 р. № 1081 “Про затвердження Порядку проведення конкурсу з перевезення пасажирів на автобусному маршруті загального користування”, конкурс на право здійснювати перевезення пасажирів на внутрішньорайонних автобусних маршрутах загального користування в звичайному режимі руху, який мав проводитись 12 серпня 2014 року, перенесено.

Конкурс відбудеться 27 серпня 2014 року о 10 год. у приміщенні Тернопільської районної державної адміністрації, каб. 310.

Конкурсний комітет з перевезення пасажирів на автобусних маршрутах загального користування, що не виходять за межі Тернопільського району.

18 СЕРПНЯ ПОНЕДІЛОК

06.00, 07.00, 08.00, 13.00, 18.30 Новини. 07.30, 23.30 На слуху. 07.45, 00.30 Від першої особи. 08.25 М/ф. 08.35 Корисні поради. 09.00, 21.00 Підсумки дня. 09.45, 18.00 Про головне. 10.30 Д/ф "Мисливці на мамонти". 11.10 Т/с "МонтеКрісто". 12.05 Т/с "П'ять хвилин до метро". 13.15 Вікно до Америки. 13.40 Х/ф "Райський куточок 2". 15.45 Книга ца. 16.25 Т/с "Сержант Рокка". 18.10 Euronews. 18.15 Час-Ч. 19.45 З перших вуст. 19.55 Д/ф "Щастя в тарілці". 21.40 Д/с "Схід". 21.50 Д/ф "Коді Аннан. Відкладена мрія". 22.55 Трійка, Кеню, Секунда удачі. 23.00, 00.00, 01.00 Підсумки.

Канал «1+1» 06.00, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00, 09.30 "ТСН". 06.45, 07.15, 07.35, 08.10, 09.10, 09.35 Сніданок з "1+1". 07.10 "Особистий рахунок". 08.35 "Чистопелес". 10.00 М/ф "Аладін". 11.00 "Міняю життя". 12.35 "Сімейні мелодрами 2". 14.45 Т/с "Терпкий смак кохання". 16.45 "ТСН. Особливе". 17.10 Т/с "Величне століття. Роксолана 3". 20.30 "Секретні матеріали - 2014". 21.00 "Чистопелес". 21.20 Х/ф "Свати". 22.45 Х/ф "Свати. Життя без гриму". 01.00 Х/ф "Божевілляні на волі".

Інтер 07.00, 08.00, 09.00 Новини. 07.10, 08.10, 09.10 "Ранок з Інтером". 09.10 Х/ф "Почуй мое серце". 11.00 Д/с "Свідство вели..." з Л. Каневським". 11.55 Д/с "Склад злочину". 12.00 Новини. 12.25 Д/с "Склад злочину". 13.10 Д/с "Легенди радянського розшуку". 14.00 Новини. 14.20 "Судові справи". 15.20 "Сімейний суд". 16.15 "Чекан на мене". 18.15 Новини. 18.45 "Стосується кожного". 19.00 Т/с "Поки станція спить". 20.00 "Подробіці". 22.40 Т/с "Аромат шпильки". 22.35 Т/с "Справа для двох". (2).

TV-4 06.00 Т.с. «Диявол з Орлі». 06.15 Ранковий фітнес 07.00 Провінційні вісті 07.35 Файне місто Тернопіль. Місто любові і весни 08.10 Вікно в Америку 08.30 Переможний голос віруючого 09.15 Ранковий фітнес 09.45 «Справжня ціна» 09.50 «Про нас» 10.00 Т.с. «Диявол з Орлі» 10.45 Ранковий фітнес 11.00 Дитяча година 12.10 «Мастро мода» 12.40 «Лікарська справа в Україні» 13.10 Хіт-парад 14.00 Х.ф. «Чорний яструб» 16.00 Провінційні вісті 17.00 «У пошуках нових вражень» 18.00 Т.с. «Диявол з Орлі» 19.00 Провінційні вісті 19.30 Наші вітання 20.00 «Сільський календар» 20.30 Знай наших 20.40 Дні книги 21.00 Наші вітання 21.30 «Сад,город,квітник» 22.00 Провінційні вісті 22.35 Х.ф. «Катя з Шаоліня» 00.15 Час-Тайм 00.30 Провінційні вісті

ІSTV 08.45 Факти. Ранок 09.15 Надзвичайні новини. 10.05 Дивитися всім! 10.30 Т/с "Вулиці розбитих літварів. Менти 6". 10.45 Факти. Ранок. 10.55 Надзвичайні новини. 11.20 Х/ф "Бетмен". 12.45 Факти. День. 13.15 Х/ф "Бетмен". 14.15 Х/ф "Бетмен повертається". 15.45 Факти. День. 16.15 Х/ф "Бетмен повертається". 17.05 Х/ф "Тачка 19". 18.45 Факти. Вечір. 19.20 Надзвичайні новини. 20.25 Дістало! 21.15 Свобода слова. 00.00 Х/ф "Доміно". (2).

СТБ 06.00 "Усе буде добре!" 07.45 "Неймовірна правда про зірок". 08.55 Х/ф "Вайтінг". 10.30 Х/ф "Дві історії про кохання". 12.30 "Свідство ведуть екстрасенси". 15.00 "Битва екстрасенсів". 15.00 "Усе буде смачно!" 16.00 "Усе буде добре!" 18.00 "Вікна-новини". 18.30 "Неймовірна правда про зірок". 18.30 "Свідство ведуть екстрасенси". 21.00 Т/с "Вітер в обличчя". 22.00 "Кохана, ми обвіємомо дітей". 22.35 "Варігта в 16". 23.30 "Дочки-Матері". 00.30 "Один за всіх".

Новий канал 05.55 М/с "КітПес". 07.05 Уся така раптова. 09.00 Т/с "Щасливі разом". 09.35 Серія трюк. 18.00 Репортер. 18.20 Абзац! 19.00 Т/с "Вороніни". 19.00 Репортер. 21.15 Пристрасті за Ревізором. 23.00 Х/ф "Сімейні матеріалі з України". Канал "Україна" 05.20 Т/с "Сільський календар". 07.00, 9.00, 15.00, 19.00 Події. 07.15 Ранок з Україною. 09.15 Х/ф "Убити двічі". 13.00 Т/с "ОСА". 14.00, 15.25, 17.10 Т/с "Слід". 18.00 Т/с "Три зірки". 21.00 Т/с "Вікна в обличчя". 19.45 "Говорить Україна". 21.00 Т/с "Відишна всіх обмежень". 23.00 Події дня. 23.30 Х/ф "Як викрасти змарочоць". (2).

ТЕТ 06.00 Малюта-твінцята. 06.25, 10.25 М/с "Маша і ведмідь". 07.45 Мультик з Лунтіком. 08.25 М/с "Черепашки мутанти ніндзя". 10.55 "Срашаш". 12.00 Т/с "Маленькі таємниці". 13.50, 17.00 Дайшо молодьож! 14.50 17+. 15.50 Віталка. 18.00, 23.00 Т/с "Світлофор". (2). 21.00, 21.35 Країна У. 22.00 6 кадрів.

ПТБ 8.00 "Ранок з ТБТ". 14.00 "Вісті ТБТ". 14.15 "Новини України". 14.30 "Будьте здорові!". 15.00 "Час зміні". 15.30 "Тема дня". 15.45 "Пісні нашого краю". 16.00 "В об'єктиві ТБТ". 16.15 "Хатина Василенко". 16.40 "До речі, про речі". 17.00 "Вісті ТБТ". 17.15 "Пісні нашого краю". 17.30 "Український канал". 18.30 "Новини України". 18.45 "Пісня в дарунок". 19.00 "Вісті ТБТ". 19.30 "Тема дня". 19.45 "Зона ризику". 19.55 "Вечірня казка". 21.00 "На часі". 21.30 "Діловий ритм". 22.00 "Вісті ТБТ". 22.30 "Час країни".

Еnter-фільм 05.45, 9.30 М/ф. 09.00 Top shop. 10.00 Х/ф "Одного разу один". 11.45 Х/ф "4:0 на користь Тетянки". 13.25, 19.45 Т/с "Суто англійські вбивства". 14.55, 21.30 Т/с "Пуаро Агати Крісті". 16.45 Х/ф "Відставний очо барабанщик". 18.10 Х/ф "Ми, що підписалися нічче". 23.30 Х/ф "Коловий характер, або Танго над прівью-2".

19 СЕРПНЯ ВІВТОРОК

06.00, 07.00, 08.00, 13.00, 18.30 Новини. 06.20 М/ф. 06.30 Від першої особи. 07.30, 23.30 На слуху. 07.45, 00.30 Від першої особи. 08.25 Паспортний сервіс. 08.35 Корисні поради. 08.35 Корисні поради. 09.00, 21.00 Підсумки дня. 09.35, 19.45 З перших вуст. 09.45, 19.00 Про головне. 10.30 Урід на зв'язку з громадянами. 11.10 Т/с "МонтеКрісто". 12.05 Т/с "П'ять хвилин до метро". 13.15, 18.15 Час-Ч. 13.35 М/с "Сандокан". 14.00 Хочу бути. 14.30 Українського роду. 14.45 Д/ф "Містері чорної матері". 16.25 Т/с "Сержант Рокка". 18.10 Euronews. 18.15 Час-Ч. 19.45 З перших вуст. 19.55 Д/ф "Будийстські ченці Калімія". 21.40 Д/с "Схід". 21.45 Д/с "Українська Гельсінкська спілка - вектор визначено". 22.55 Трійка, Кеню, Максима. 23.00, 00.00, 01.00 Підсумки.

Канал «1+1» 06.00, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00, 09.30 "ТСН". 06.45, 07.15, 07.35, 08.10, 09.10, 09.35 Сніданок з "1+1". 07.10 "Особистий рахунок". 08.35 "Чистопелес". 10.00 М/ф "Аладін". 11.15 Х/ф "Свати". 12.45 "Сімейні мелодрами 2". 14.45 Т/с "Терпкий смак кохання". 16.45 "ТСН. Особливе". 17.10 Т/с "Величне століття. Роксолана 3". 20.30 "Секретні матеріали - 2014". 21.00 "Чистопелес". 21.20 Х/ф "Свати". 22.45 Х/ф "Свати. Життя без гриму". 01.00 Х/ф "Привид Зомбоком".

Інтер 07.00, 08.00, 09.00 Новини. 07.10, 08.10, 09.10 "Ранок з Інтером". 09.10 Х/ф "Почуй мое серце". 11.00 Д/с "Свідство вели..." з Л. Каневським". 11.55 Д/с "Склад злочину". 12.00 Новини. 12.25 Д/с "Склад злочину". 13.10 Д/с "Легенди радянського розшуку". 14.00 Новини. 14.20 "Судові справи". 15.20 "Сімейний суд". 16.15 "Чекан на мене". 18.15 Новини. 18.45 "Стосується кожного". 19.00 Т/с "Поки станція спить". 20.00 "Подробіці". 22.40 Т/с "Аромат шпильки". 22.35 Т/с "Справа для двох". (2).

TV-4 06.00 Т.с. «Диявол з Орлі». 06.15 Ранковий фітнес 07.00 Провінційні вісті 07.35 Файне місто Тернопіль. Місто любові і весни 08.10 Вікно в Америку 08.30 Переможний голос віруючого 09.15 Ранковий фітнес 09.45 «Справжня ціна» 09.50 «Про нас» 10.00 Т.с. «Диявол з Орлі» 10.45 Ранковий фітнес 11.00 Дитяча година 12.10 «Мастро мода» 12.40 «Лікарська справа в Україні» 13.10 Хіт-парад 14.00 Х.ф. «Чорний яструб» 16.00 Провінційні вісті 17.00 «У пошуках нових вражень» 18.00 Т.с. «Диявол з Орлі» 19.00 Провінційні вісті 19.30 Наші вітання 20.00 «Сільський календар» 20.30 Знай наших 20.40 Дні книги 21.00 Наші вітання 21.30 «Сад,город,квітник» 22.00 Провінційні вісті 22.35 Х.ф. «Катя з Шаоліня» 00.15 Час-Тайм 00.30 Провінційні вісті

ІSTV 08.45 Факти. Ранок 09.15 Надзвичайні новини. 10.05 Дивитися всім! 10.30 Т/с "Вулиці розбитих літварів. Менти 6". 10.45 Факти. Ранок. 10.55 Надзвичайні новини. 11.20 Х/ф "Бетмен". 12.45 Факти. День. 13.15 Х/ф "Бетмен". 14.15 Х/ф "Бетмен повертається". 15.45 Факти. День. 16.15 Х/ф "Бетмен повертається". 17.05 Х/ф "Тачка 19". 18.45 Факти. Вечір. 19.20 Надзвичайні новини. 20.25 Дістало! 21.15 Свобода слова. 00.00 Х/ф "Доміно". (2).

СТБ 06.00 "Усе буде добре!" 07.45 "Неймовірна правда про зірок". 08.55 Х/ф "Вайтінг". 10.30 Х/ф "Дві історії про кохання". 12.30 "Свідство ведуть екстрасенси". 15.00 "Битва екстрасенсів". 15.00 "Усе буде смачно!" 16.00 "Усе буде добре!" 18.00 "Вікна-новини". 18.30 "Неймовірна правда про зірок". 18.30 "Свідство ведуть екстрасенси". 21.00 Т/с "Вітер в обличчя". 22.00 "Кохана, ми обвіємомо дітей". 22.35 "Варігта в 16". 23.30 "Дочки-Матері". 00.30 "Один за всіх".

Новий канал 05.55 М/с "КітПес". 07.05 Уся така раптова. 09.00 Т/с "Щасливі разом". 09.35 Серія трюк. 18.00 Репортер. 18.20 Абзац! 19.00 Т/с "Вороніни". 19.00 Репортер. 21.15 Пристрасті за Ревізором. 23.00 Х/ф "Сімейні матеріалі з України". Канал "Україна" 05.20 Т/с "Сільський календар". 07.00, 9.00, 15.00, 19.00 Події. 07.15 Ранок з Україною. 09.15 Х/ф "Убити двічі". 13.00 Т/с "ОСА". 14.00, 15.25, 17.10 Т/с "Слід". 18.00 Т/с "Три зірки". 21.00 Т/с "Вікна в обличчя". 19.45 "Говорить Україна". 21.00 Т/с "Відишна всіх обмежень". 23.00 Події дня. 23.30 Х/ф "Як викрасти змарочоць". (2).

ТЕТ 06.00 Малюта-твінцята. 06.25, 10.25 М/с "Маша і ведмідь". 07.45 Мультик з Лунтіком. 08.25 М/с "Черепашки мутанти ніндзя". 10.55 "Срашаш". 12.00 Т/с "Маленькі таємниці". 13.50, 17.00 Дайшо молодьож! 14.50 17+. 15.50 Віталка. 18.00, 23.00 Т/с "Світлофор". (2). 21.00, 21.35 Країна У. 22.00 6 кадрів.

ПТБ 8.00 "Ранок з ТБТ". 14.00 "Вісті ТБТ". 14.15 "Новини України". 14.30 "Будьте здорові!". 15.00 "Час зміні". 15.30 "Тема дня". 15.45 "Пісні нашого краю". 16.00 "В об'єктиві ТБТ". 16.15 "Хатина Василенко". 16.40 "До речі, про речі". 17.00 "Вісті ТБТ". 17.15 "Пісні нашого краю". 17.30 "Український канал". 18.30 "Новини України". 18.45 "Пісня в дарунок". 19.00 "Вісті ТБТ". 19.30 "Тема дня". 19.45 "Зона ризику". 19.55 "Вечірня казка". 21.00 "На часі". 21.30 "Діловий ритм". 22.00 "Вісті ТБТ". 22.30 "Час країни".

Еnter-фільм 05.45, 9.30 М/ф. 09.00 Top shop. 10.00 Х/ф "Одного разу один". 11.45 Х/ф "4:0 на користь Тетянки". 13.25, 19.45 Т/с "Суто англійські вбивства". 14.55, 21.30 Т/с "Пуаро Агати Крісті". 16.45 Х/ф "Відставний очо барабанщик". 18.10 Х/ф "Ми, що підписалися нічче". 23.30 Х/ф "Коловий характер, або Танго над прівью-2".

20 СЕРПНЯ СЕРЕДА

06.00, 07.00, 08.00, 13.00, 18.30 Новини. 06.20 М/ф. 06.30 Від першої особи. 07.30, 23.30 На слуху. 07.45, 00.30 Від першої особи. 08.25 Паспортний сервіс. 08.35 Корисні поради. 09.00, 21.00 Підсумки дня. 09.35, 19.45 З перших вуст. 09.45, 19.00 Про головне. 10.30 Перша шпальта. 11.10 Т/с "МонтеКрісто". 12.05 Т/с "П'ять хвилин до метро". 13.15, 18.15 Час-Ч. 13.35 М/с "Сандокан". 14.00 Школа Мері Поплініс. 14.25 Околиця. 14.30 Як завжди здоров'я? 16.20 Х/ф "Дні лева". 18.10 Euronews. 18.15 Час-Ч. 19.45 З перших вуст. 19.55 Д/ф "Василь Стус. Феномен суток". 21.40 Д/с "Схід". 21.55 Д/с "Ті десять років. Євген Свєрсток". 22.40 Мєгалот. 22.50 Суперлото, Трійка, Кеню. 23.00, 00.00, 01.00 Підсумки.

Канал «1+1» 06.00, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00, 09.30 "ТСН". 06.45, 07.15, 07.35, 08.10, 09.10, 09.35 Сніданок з "1+1". 07.10 "Особистий рахунок". 08.35 "Чистопелес". 10.00 М/ф "Аладін". 11.15 Х/ф "Свати". 12.45 "Сімейні мелодрами 2". 14.45 Т/с "Терпкий смак кохання". 16.45 "ТСН. Особливе". 17.10 Т/с "Величне століття. Роксолана 3". 20.30 "Секретні матеріали - 2014". 21.00 "Чистопелес". 21.20 Х/ф "Свати 2". 22.35 Х/ф "Свати. Життя без гриму". 00.50 Х/ф "Покінута".

Інтер 07.00, 08.00, 09.00 Новини. 07.10, 08.10, 09.10 "Ранок з Інтером". 09.10 Х/ф "Почуй мое серце". 11.00 Д/с "Свідство вели..." з Л. Каневським". 11.55 Д/с "Склад злочину". 12.00 Новини. 12.25 Д/с "Склад злочину". 13.10 Д/с "Легенди радянського розшуку". 14.00 Новини. 14.20 "Судові справи". 15.20 "Сімейний суд". 16.15 "Чекан на мене". 18.15 Новини. 18.45 "Стосується кожного". 19.00 Т/с "Поки станція спить". 20.00 "Подробіці". 22.40 Т/с "Аромат шпильки". 22.35 Т/с "Колішня дружина". (2).

TV-4 06.00 Т.с. «Диявол з Орлі». 06.15 Ранковий фітнес 07.00 Провінційні вісті 07.35 «Солодке місто життя» 08.00 «Життя з майбутнім» 08.30 Переможний голос віруючого 09.00 Час-Тайм 09.15 Ранковий фітнес 09.30 «У пошуках нових вражень» 10.00 Т.с. «Диявол з Орлі» 10.45 Ранковий фітнес 11.00 Дитяча година 12.10 «Гал-кніп» 12.40 Файне місто Тернопіль. Місто любові і весни 13.05 «Щастя на веселі». Концерт П.Дворського 14.00 Х.ф. «Дрібка перцю» 16.00 Провінційні вісті 16.10 Дитяча година 17.00 «У пошуках нових вражень» 17.30 «Сад,город,квітник» 17.45 «Духовні роздуми» 18.00 Т.с. «Диявол з Орлі» 19.00 Провінційні вісті 19.30 Наші вітання 20.00 «Формула здоров'я» 21.00 Наші вітання 21.30 «Музичні делікатеси» 22.00 Провінційні вісті 22.35 Х.ф. «Айра» 00.15 Час-Тайм 00.30 Провінційні вісті

ІSTV 05.50 Світанок. 06.15 Т/с "Таксі". 07.50 Т/с "Лєся+Рома". 08.45 Факти. Ранок. 08.10 Сім чудес України. 08.45 Факти. Ранок. 09.15 Надзвичайні новини. 10.05 Т/с "Вулиці розбитих літварів. Менти 6". 11.55 Т/с "Прокурорська перевірка". 12.45 Факти. Ранок. 12.55 Т/с "Прокурорська перевірка". 13.15 Т/с "Прокурорська перевірка". 13.45 Факти. Ранок. 13.55 Т/с "Прокурорська перевірка". 14.40 Т/с "Літєйний". 15.45 Факти. День. 16.15 Т/с "Літєйний". 16.55 Т/с "Вулиці розбитих літварів. Менти 6". 18.45 Факти. Вечір. 19.20 Надзвичайні новини. 20.15 Т/с "Літєйний". 22.05 Факти. Вечір. 22.25 Х/ф "Оп'яні". (2). 00.15 Т/с "Срібла". 01.00 Х/ф "Ударна сила". (2).

СТБ 06.05 "Усе буде добре!" 07.55 "Неймовірна правда про зірок". 09.10 "Зіркове життя. Діти багатих тек плунуть". 10.10 Х/ф "Успіх напрокат". 12.00 "Свідство ведуть екстрасенси". 12.55 "Битва екстрасенсів. Алокаліпсис". 15.00 "Усе буде смачно!" 16.00 "Усе буде добре!" 18.00 "Вікна-новини". 18.30 "Неймовірна правда про зірок". 18.30 "Свідство ведуть екстрасенси". 21.00 Т/с "Вітер в обличчя". 22.00 "Кохана, ми обвіємомо дітей". 22.35 "Варігта в 16". 23.30 "Дочки-Матері". 00.30 "Один за всіх".

Новий канал 05.50 М/с "КітПес". 07.05 Уся така раптова. 09.00 Т/с "Щасливі разом". 09.35 Серія трюк. 18.00 Репортер. 18.20 Абзац! 19.00 Т/с "Вороніни". 19.00 Репортер. 21.15 Пристрасті за Ревізором. 23.00 Х/ф "Сімейні матеріалі з України". Канал "Україна" 05.20 Т/с "Сільський календар". 07.00, 9.00, 15.00, 19.00 Події. 07.15 Ранок з Україною. 09.15 Х/ф "Убити двічі". 13.00 Т/с "ОСА". 14.00, 15.25, 17.10 Т/с "Слід". 18.00 Т/с "Три зірки". 21.00 Т/с "Вікна в обличчя". 19.45 "Говорить Україна". 21.00 Т/с "Відишна всіх обмежень". 23.00 Події дня. 23.30 Х/ф "Як викрасти змарочоць". (2).

ТЕТ 06.00 Малюта-твінцята. 06.25, 10.25 М/с "Маша і ведмідь". 07.45 Мультик з Лунтіком. 08.25 М/с "Черепашки мутанти ніндзя". 10.55 "Срашаш". 12.00 Т/с "Маленькі таємниці". 13.50, 17.00 Дайшо молодьож! 14.50 17+. 15.50 Віталка. 18.00, 23.00 Т/с "Світлофор". (2). 21.00, 21.35 Країна У. 22.00 6 кадрів.

ПТБ 8.00 "Ранок з ТБТ". 14.00 "Вісті ТБТ". 14.15 "Новини України". 14.30 "Будьте здорові!". 15.00 "Час зміні". 15.30 "Тема дня". 15.45 "Пісні нашого краю". 16.00 "В об'єктиві ТБТ". 16.15 "Хатина Василенко". 16.40 "До речі, про речі". 17.00 "Вісті ТБТ". 17.15 "Пісні нашого краю". 17.30 "Український канал". 18.30 "Новини України". 18.45 "Пісня в дарунок". 19.00 "Вісті ТБТ". 19.30 "Тема дня". 19.45 "Зона ризику". 19.55 "Вечірня казка". 21.00 "На часі". 21.30 "Діловий ритм". 22.00 "Вісті ТБТ". 22.30 "Час країни".

Еnter-фільм 05.45, 9.30 М/ф. 09.00 Top shop. 10.00 Х/ф "Одного разу один". 11.45 Х/ф "4:0 на користь Тетянки". 13.25, 19.45 Т/с "Суто англійські вбивства". 14.55, 21.40 Т/с "Пуаро Агати Крісті". 16.45 Х/ф "Відставний очо барабанщик". 18.10 Х/ф "Ми, що підписалися нічче". 23.30 Х/ф "Ключі від неба". 00.40 Х/ф "Віанна під дахами".

21 СЕРПНЯ ЧЕТВЕР

06.00, 07.00, 08.00, 13.00, 18.30 Новини. 06.20 М/ф. 06.30 Від першої особи. 07.30, 23.30 На слуху. 07.45, 00.30 Від першої особи. 08.25 Паспортний сервіс. 08.35 Корисні поради. 09.00, 21.00 Підсумки дня. 09.35, 19.45 З перших вуст. 09.45, 19.00 Про головне. 10.30 Д/ф "Щедра". 11.10 Т/с "МонтеКрісто". 12.05 Т/с "П'ять хвилин до метро". 13.15, 18.15 Час-Ч. 13.35 М/с "Сандокан". 14.00 Сяпало. 14.30 Кадєвчєв'я. 15.50 Кордин держаки. 16.25 Х/ф "Коала в кухні". 18.10 Euronews. 18.15 Час-Ч. 19.45 З перших вуст. 19.55 Д/ф "Василь Стус. Феномен суток". 21.40 Д/с "Схід". 21.55 Д/с "Ті десять років. Євген Свєрсток". 22.40 Мєгалот. 22.50 Суперлото, Трійка, Кеню. 23.00, 00.00, 01.00 Підсумки.

Канал «1+1» 06.00, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00, 09.30 "ТСН". 06.45, 07.15, 07.35, 08.10, 09.10, 09.35 Сніданок з "1+1". 07.10 "Особистий рахунок". 08.35 "Чистопелес". 10.00 М/ф "Аладін". 11.15 Х/ф "Свати". 12.45 "Сімейні мелодрами 2". 14.45 Т/с "Терпкий смак кохання". 16.45 "ТСН. Особливе". 17.10 Т/с "Величне століття. Роксолана 3". 20.30 "Секретні матеріали - 2014". 21.00 "Чистопелес". 21.20 Х/ф "Свати 2". 22.35 Х/ф "Свати. Життя без гриму". 00.50 Х/ф "Джошуа".

Інтер 07.00, 08.00, 09.00 Новини. 07.10, 08.10, 09.10 "Ранок з Інтером". 09.10 Х/ф "Почуй мое серце". 11.00 Д/с "Свідство вели..." з Л. Каневським". 11.55 Д/с "Склад злочину". 12.00 Новини. 12.25 Д/с "Склад злочину". 13.10 Д/с "Легенди радянського розшуку". 14.00 Новини. 14.20 "Судові справи". 15.20 "Сімейний суд". 16.15 "Чекан на мене". 18.15 Новини. 18.45 "Стосується кожного". 19.00 Т/с "Поки станція спить". 20.00 "Подробіці". 22.40 Т/с "Аромат шпильки". 22.35 Т/с "Колішня дружина". (2).

TV-4 06.00 Т.с. «Диявол з Орлі». 06.15 Ранковий фітнес 07.00 Провінційні вісті 07.35 «Солодке місто життя» 08.00 «Життя з майбутнім» 08.30 Переможний голос віруючого 09.00 Час-Тайм 09.15 Ранковий фітнес 09.30 «У пошуках нових вражень» 10.00 Т.с. «Диявол з Орлі» 10.45 Ранковий фітнес 11.00 Дитяча година 12.10 «Гал-кніп» 12.40 Файне місто Тернопіль. Місто любові і весни 13.05 «Щастя на веселі». Концерт П.Дворського 14.00 Х.ф. «Дрібка перцю» 16.00 Провінційні вісті 16.10 Дитяча година 17.00 «У пошуках нових вражень» 17.30 «Сад,город,квітник» 17.45 «Духовні роздуми» 18.00 Т.с. «Диявол з Орлі» 19.00 Провінційні вісті 19.30 Наші вітання 20.00 «Формула здоров'я» 21.00 Наші вітання 21.30 «Музичні делікатеси» 22.00 Провінційні вісті 22.35 Х.ф. «Айра» 00.15 Час-Тайм 00.30 Провінційні вісті

ІSTV 05.50 Світанок. 06.15 Т/с "Таксі". 07.50 Т/с "Лєся+Рома". 08.45 Факти

Соціальний захист військовозобов'язаних

Проводиться виплата одноразової грошової допомоги у разі загибелі (смерті), інвалідності або часткової втрати працездатності військовозобов'язаних та резервістів, які призвані на навчальні (або перевірочні) та спеціальні збори для проходження служби у військовому резерві.

Одноразова допомога — гарантована державою виплата, право на її отримання відповідно до Закону України "Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей" мають:

— у разі загибелі (смерті) військовослужбовця, військовозобов'язаного або резервіста, якого призвано на навчальні (або перевірочні) та спеціальні збори чи для проходження служби у військовому резерві — члени сім'ї, батьки та утриманці загиблого (померлого);

— у разі встановлення інвалідності, що настала внаслідок поранення (контузії, травми або каліцтва), отриманого під час виконання обов'язків військової служби (в період проходження військової служби) або внаслідок захворювання, пов'язаного з виконанням обов'язків служби (в період проходження ним військової служби), чи встановлення інвалідності особі після її звільнення з військової служби внаслідок зазначених причин — військовослужбовці, особи, звільнені з військової служби;

— у разі встановлення інвалідності не пізніше, ніж через три місяці після звільнення з військової служби чи після закінчення тримісячного строку, але внаслідок захворювання або нещасного випадку, що мали місце в період проходження зазначеної служби — особи, звільнені з військової служби;

— у разі встановлення інвалідності, що настала внаслідок поранення (контузії, травми або каліцтва), заподіяного військовозобов'язаному або резервісту при виконанні обов'язків військової служби або служби у військовому резерві, або не пізніше, ніж через три місяці після закінчення зборів, проходження служби у військовому резерві, але внаслідок захворювання або нещасного випадку, що мали місце в період проходження цих зборів, служби у військовому резерві — військовозобов'язані або резервісти;

— у разі отримання поранення (контузії, травми, або каліцтва) під час виконання обов'язків військової служби, що призвело до часткової

втрати працездатності без встановлення йому інвалідності — військовослужбовці, військовозобов'язані або резервісти;

— отримання поранення (контузії, травми або каліцтва) у період проходження строкової військової служби, що призвело до часткової втрати працездатності без встановлення йому інвалідності — військовослужбовці строкової служби;

— отримання поранення (контузії, травми або каліцтва) при виконанні обов'язків військової служби або служби у військовому резерві, що призвело до часткової втрати працездатності без встановлення йому інвалідності — військовозобов'язані або резервісти.

Одноразова допомога оформляється та виплачується:

— членам сімей, батькам та утриманцям загиблого (померлого), особам звільненим з військової служби — через обласні військові комісаріати;

— військовослужбовцям, військовозобов'язаним або резервістам, призваним на навчальні (або перевірочні) та спеціальні збори чи для проходження служби у військовому резерві — через військові частини, в яких вони проходять службу або збори.

Розміри одноразової допомоги не залежать від службового становища військовослужбовця і становлять:

— у разі загибелі (смерті) військовослужбовця, військовозобов'язаного або резервіста, якого призвано на навчальні (або перевірочні) та спеціальні збори чи для проходження служби у військовому резерві — 609 тис. грн. (500-кратний прожитковий мінімум, встановлений законодавством у 2014 році — 1218 грн.);

Допомога виплачується рівними частками між особами, які мають право на її отримання. У разі відмови якоїсь з осіб від отримання одноразової грошової допомоги її частка розподіляється між іншими особами, які мають право на її отримання;

— у разі встановлення військовослужбовцю, особі звільненій з військової служби інвалідності, що настала внаслідок поранення (контузії, травми або каліцтва) отриманого ним під час виконання обов'язків військової служби або внаслідок захворювання пов'язаного з виконанням ним обов'язків військової служби:

за 1 групу — 304,5 тис. грн. (250-кратний прожитковий мінімум);

за 2 групу — 243,6 тис. грн. (200-

кратний прожитковий мінімум);

за 3 групу — 182,7 тис. грн. (150-кратний прожитковий мінімум);

— у разі встановлення військовослужбовцю, особі звільненій з військової служби інвалідності, що настала в період проходження військової служби, або внаслідок захворювання, пов'язаного з проходженням ним військової служби, або встановлення особі, звільненій з військової служби, інвалідності не пізніше, ніж через три місяці після звільнення її з військової служби чи після закінчення тримісячного строку, але внаслідок захворювання або нещасного випадку, що мали місце в період проходження зазначеної служби:

за 1 групу — 146,2 тис. грн. (120-кратний прожитковий мінімум);

за 2 групу — 109,6 тис. грн. (90-кратний прожитковий мінімум);

за 3 групу — 85,3 тис. грн. (70-кратний прожитковий мінімум);

— у разі часткової втрати працездатності військовослужбовцю, який отримав поранення (контузію, травму або каліцтво) під час виконання обов'язків військової служби без встановлення інвалідності — у розмірі, що визначається у відсотках від 85,3 тис. грн. (70-кратний прожитковий мінімум) залежно від ступеня втрати працездатності, який встановлюється медико-соціальними експертними комісіями (МСЕК);

— у разі часткової втрати працездатності військовослужбовцем строкової військової служби, який отримав поранення (контузію, травму або каліцтво) у період проходження військової служби — у розмірі, що визначається у відсотках від 60,9 тис. грн. (50-кратний прожитковий мінімум) залежно від ступеня втрати працездатності, який встановлюється МСЕК;

— після прийняття рішення Міністром оборони України кошти надсилаються в обласний військовий комісаріат (військову частину), до якого були подані документи, для виплати одноразової допомоги отримувачем.

Виплата одноразової допомоги проводиться в порядку черговості відповідно до дати подання документів після отримання Міністерством оборони коштів, передбачених на ці цілі.

**Володимир ГУРЮК,
військовий комісар
Тернопільського об'єднаного
міського військового
комісаріату, підполковник.**

• Служба 101

Тернопільська область: вода знову забирає людські життя

З початку 2014 року на водних об'єктах Тернопільщини загинули 34 людини, з них 4 — неповнолітні. Тернопільський районний відділ управління ДСНС України у Тернопільській області звертається до жителів і гостей нашого краю: аби з вами не трапилось біди, поведіться на вододоймах обачно і обережно.

Купатися краще вранці або ввечері, коли сонце гріє, але немає небезпеки перегрівання. Температура води повинна бути не нижче 17-19 градусів за Цельсієм, у більш холодній воді перебувати небезпечно.

Не слід доводити себе до ознобу. При переохолодженні можуть виникнути судоми, припинення дихання, втрата свідомості. Краще купатися декілька разів по 15-20 хвилин. Не можна входити та пірнати у воду після тривалого перебування на сонці. Периферичні судини сильно розширені для теплої води. При охолодженні у воді настає різке рефлекторне скорочення м'язів, що веде за собою припинення дихання.

Якщо немає поблизу обладнаного пляжу, безпечно місце для

купання необхідно вибирати з поступовим схилом та твердим чистим дном. У воду слід заходити обережно. Не влаштовуйте грубі ігри на воді: не можна, підпливаючи під тих, хто купається, хапати їх за ноги, "топити", подавати помилкові сигнали про допомогу та ін. Дуже обережно плавайте на надувних матрацах, автомобільних камерах і надувних іграшках. Вітром або плинном їх може віднести дуже далеко від берега, а хвилюю — зашлеснути, із них може вийти повітря і вони втрачуть плавучість.

Ніколи не пірнайте в незнайомих місцях, які спеціально не обладнані. Навіть якщо напередодні це місце було безпечним для стрибків, то за ніч могли щось вкинути у воду або глином могло принести корчі. Не запливайте далеко, тому що можна не розрахувати своїх сил. Купання із маскою, трубкою і ластами, потребує обережності. Не плавайте з трубкою при сильному хвилюванні води. Плавати треба тільки уздовж берега та обов'язково під постійним наглядом, щоб вчасно могла прийти допомога при потребі. Не наближайтеся до суден, човнів і катерів, які пропливають поблизу.

Пам'ятайте, порушення цих правил залишається головною причи-

ною загибелі людей на воді. Друга причина — самовпевненість, а потім страх. Коли у воді судомо зводять м'язи, це лякає людину. На якусь мить розлагоджується дихання, втрачається координація рухів, голосову щільну зводять спазм. Цього часом буває цілком достатньо, аби зашлюндитися.

Судоми самі по собі не можуть утопити. Треба лише уміло їм протидіяти. Коли звело литку (а це, до речі, буває найчастіше), слід захопити рукою пальці ноги, сильно притягти їх до себе і тримати так, незважаючи на біль. Допомагає енергійний масаж у воді напружених м'язів. Та, як правило, через 3-5 хвилин судоми минають без стороннього впливу. Отже, треба просто протриматися цей час на плаву, не панікувати.

Громадяни, не наражайте своє життя на небезпеку та ризик, будьте вкрай обережними, відпочиваючи на водоймах, неухильно дотримуйтесь елементарних правил, які дозволять вберегти життя та здоров'я.

**За матеріалами
Тернопільського РВ
управління ДСНС України
у Тернопільській області.**

Місцеві бюджети Тернополя і Тернопільського району отримали понад 325 мільйонів гривень

Саме на таку суму податків і зборів мобілізовано Тернопільською об'єднаною ДПІ ГУ Міндоходів у Тернопільській області протягом січня-липня цього року до казни обласного центру та району. Про це повідомив заступник начальника податкової інспекції Василь Кравець. Він зазначив, що до казни Тернополя надійшло близько 280 мільйонів гривень платежів. Порівняно з відповідним періодом минулого року це на 5,6 млн. грн. більше. Бюджет Тернопільського району отримав майже 46 млн. грн., що на 2 млн. грн. перевищує аналогічний минулорічний показник.

На думку Василя Тарасовича, така позитивна тенденція зберігається вже протягом тривалого періоду. "Вважаю, що стабільне наповнення бюджетів усіх рівнів свідчить про зростання довіри платників до нашого владства та високу оцінку сервісів, запроваджених Міндоходами як для суб'єктів господарювання, так і для громадян," — констатував він.

29 мільйонів гривень — поповнення місцевого бюджету від плати за землю

Саме стільки платежу сплатили платники податків Тернополя та Тернопільського району протягом січня-липня 2014 року до місцевих бюджетів, що на 1,9 млн. грн. більше, порівняно з відповідним періодом минулого року.

Суб'єкти господарювання обласного центру поповнили скарбницю, сплативши трохи більше 25 млн. грн. цього платежу, що на 1,4 млн. грн. перевищує минулорічний показник. З них суб'єкти підприємницької діяльності — юридичні особи сплатили 21,2 млн. грн. (на 1,3 млн. грн. більше), фізичні особи — 3,9 млн. грн. (на 100,6 тис. грн. більше).

Від платників податків Тернопільського району до бюджету надійшло 3,8 млн. грн. плати за землю, що на 547,8 тис. грн. більше, порівняно з минулим роком. Суб'єкти господарювання — юридичні особи сплатили 2,8 млн. грн. "земельного" платежу, а підприємці та громадяни — більше 1 млн. грн., це відповідно на 493,2 тис. грн. та 54,6 тис. грн. більше, ніж торік.

**За матеріалами інформаційно-комунікаційного
відділу Тернопільської об'єднаної ДПІ ГУ
Міндоходів у Тернопільській області.**

• "Гаряча лінія"

"Підкажіть, чи можу я оплатити ліцензію на право роздрібно торгівлі алкогольними напоями та тютюновими виробами за річний період?"

— Проводити оплату за весь період дії ліцензії не можна. Адже, законом передбачено, що плата за ліцензію на право роздрібно торгівлі алкогольними напоями та тютюновими виробами знімається щоквартально рівними частинами і зараховується до місцевого бюджету.

Після здійснення оплати, суб'єкту господарювання необхідно подати до контролюючого органу для внесення інформації про сплату наступного квартального платежу. Така інформація вноситься на основі заяви довільної форми і копії платіжного документу.

**За матеріалами
інформаційно-комунікаційного
відділу Тернопільської
об'єднаної ДПІ ГУ Міндоходів
у Тернопільській області.**

• Важливо

Недоотримана пенсія

**Ольга КУЛІКОВСЬКА,
начальник відділу з виплати
пенсій управління Пенсійного
фонду України
в Тернопільському районі.**

Недоотримана пенсія — це виплати, які пенсіонер не встиг отримати за життя. Відповідно до вимог Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування" та Порядку надання та оформлення документів для призначення (перерахунку) пенсій, належну пенсіонерів суму пенсії, яку він не отримав через свою смерть, виплачують членам його родини. Під час розрахунків суми враховують місяць, коли пішов із життя пенсіонер.

Недоотриману пенсію мають право отримати члени сім'ї, які проживали разом із пенсіонером на день його смерті. Також мають право на цю пенсію непрацездатні члени родини, що були на утриманні померлого пенсіонера. І в цьому разі немає значення, проживали вони разом чи ні. До непрацездатних членів родини належать чоловік або дружина, батько або мати, якщо вони інваліди або досягли пенсійного віку. Також непрацездатними членами родини є діти, що не досягли 18 років або старші, якщо вони стали інвалідами до до-

сягнення 18 років.

Особам, яким належить виплати недоотриманої пенсії, необхідно протягом шести місяців від дня смерті або оголошення пенсіонера померлим звернутися в територіальне управління Пенсійного фонду, де померлий перебував на обліку, з приводу виплати суми пенсії. В цьому випадку необхідно звернутися із заявою та надати наступні документи — свідоцтво про смерть пенсіонера, документи, що підтверджують родинні стосунки, довідки уповноважених органів за місцем проживання, зокрема, органів місцевого самоврядування, або інші документи, які підтверджують проживання з пенсіонером на день його смерті.

Непрацездатні члени родини, які не проживали разом із померлим, подають документи, які засвідчують, що вони перебували на утриманні померлого пенсіонера. Такими документами можуть бути, наприклад, довідка уповноважених органів за місцем проживання або рішення суду. Якщо за недоотриманою пенсією звертаються одразу кілька членів родини, тоді суму пенсії ділять між ними порівну.

Якщо у шестимісячний термін ніхто не звернувся за цією виплатою, сума увійде до складу спадщини. Для її виплати людям потрібно буде надати свідоцтво про право на спадщину, яке видають нотаріуси через півроку від дати смерті людини.

Колектив Баворівської ЗОШ І-ІІІ ступенів висловлює щирі співчуття вчителю початкових класів Фочі Надії Олексіївні з приводу важкої та непоправної втрати — смерті **матері**.

Колектив, члени виконкому і депутатський корпус Ступківської сільської ради висловлюють щирі співчуття депутату Повх Любомирі Зіновіївні з приводу тяжкої і непоправної втрати — смерті **батька Романюка Зіновія Федоровича**.

Молитва там найщиріша

Світ — це книжка,
і той, хто не подорожує,
читає лише одну сторінку.
Св. Августин.

Людмила ДЕЙНЕКА.

Святі місця... В Україні їх багато, і в цьому є щось дивовижне. Після мандрівок у святі місця немовби відкривається друге дихання: вони зцілюють тіло, заряджають життєдайною енергією, дають спокій та умиротворення душі. Молитва у таких місцях — найщиріша та найбільш близька до Бога, енергетика — найпотужніша, бо Творець торкається їх своєю ласкою. У всі часи люди розуміли значення таких місць та селилися поряд, шукаючи у них захисту від незгод життя, бажаючи долучитися до благодаті Господньої. Відтак будували монастирі, церкви, фортеці та замки, які збереглися до наших часів і милують око неповторно, колоритною архітектурою.

У неділю, 10 серпня 2014 р., працівники управління з експлуатації майнового комплексу Тернопільської обласної ради вирушили у мандрівку Тернопільщиною. Цього гарного погожого дня відвідали Зарваницю, Бучач, Язловець, Рукомиш, які славляться своїми чудотворними місцями.

У купелі Святої Анни в Зарваниці всі очі мали змогу зануритися у воду, аби духовно та тілесно зцілитись. Священнослужителі кажуть, що оздоровлення відбуваються по-різному, але якщо людина щиро вірить, відчуття полегшення можна одразу. Народні перекази оповідають, що до Зарваниці люди приходили не лише помолитися перед іконою Божої Матері, але й оздоровитися. За легендою, одного разу занедужав князь Теробовлянський Василько. Вислав він послів до монаха, якому уві сні явився Матір Божа, з проханням прийти до нього. Але чернець відповів, щоб князь сам прибув до чудотворного місця. Василько приїхав, помолвився і отримав зцілення. З вдячності за це він побудував церкву поблизу джерела. Відтоді ще більше людей приходили сюди і отримували чудесні оздоровлення від своїх недуг.

На півдні Тернопільської області, у Бучацькому районі, є село Язлівець, яке колись було містом. Учасники екскурсії ознайомилися з багатою історією Язлівця, яке у XVI-XVII ст. називали Ключем від Поділля. Як місто Язловець був заснований у XVI ст. бучацькими князями гербу "Habdank". Язлівецький замок, руїни якого збереглися, служив оборонним укріпленням перед нападами татар, а згодом турків. У XVII ст. замок став резиденцією гетьмана Конєцпольського, який побудував поруч свій палац. Останнім власником язлівецького палацу і руїн замку був барон Христофор Блажовський. Сам він мешкав з родиною в сусідній Новосілці, а в палаці влаштовував прийомни та бали для місцевої знаті.

Духовна історія цього подільського містечка пов'язана з відомим зараз осередком духовності — Монастирем Сестер Непорочно Зачаття Пресвятої Діви Марії. У вересні 1862 р. з Риму приїхала Марцеліна Даровська, яка на цей час шукала місця для жіночого монастиря, а також для навчально-виховного закладу, який сестри-монахині мали намір організувати для дівчат. Христофор Блажовський погодився віддати власний замок для духовних і освітніх потреб, але за однієї умови: сестри щороку мали брати на виховання дівчину, яку запропонує родина. Згодом Марцеліна викупила палац, і він став власністю кляштору. Мати Марцеліна була переконана, що Язлівець — це вибрана Богом місцина.

Уже в 1863 р. з Риму до Язлівця

приїжджають чотири перші монахині. У бенкетному залі палацу було облаштовано капличку. До кінця навчального року спільнота при монастирі налічувала 7 сестер і 20 дівчат-учениць. Так розпочалася велика освітня справа Матері Марцеліни.

Сестри працювали жертвовно і з великим натхненням, за духовною допомогою до них зверталися місцеві мешканці, монахині допомагали усім, незважаючи на віросповідання чи національність. Навесні 1864 р. сестри відкрили при монастирі школу для дітей із Язлівця та сусідніх сіл — Новосілки, Буряківки та інших. Одразу зголосилося понад 200 охочих навчатися. Марцеліна Даровська володіла польською і українською мовами, тому не зважала на походження, віросповідання, мову спілкування своїх вихованок. Труднощі, звичайно, не бракувало: 5 березня 1865 р. у лівому крилі будинку зайнялося. Був сильний вітер — полум'я швидко поширювалося. Марцеліна Даровська клякнула посеред подвір'я прямо в сніг, тримаючи вервицю в руках, і голосно молилася: "Господи! Якщо це справа виключно людських рук — нехай згорить, а якщо Твоє — рятуй!". Полум'я умило погасло. Всі присутні були вражені — сталося чудо.

У 1873 р. було збудовано гробівець на зразок римських катакомб. Зараз там покоїться прах сестер. Настоятелька монастиря Марцеліна Даровська відійшла у вічність 5 січня 1911 р., вона також покоїться в язлівецькому гробівці. За благочестиве життя і подвижницьку працю 6 жовтня 1996 р.

папа Іван Павло II проголосив Марцеліну Даровську блаженною.

З початком Першої світової війни монастир став прихистком для багатьох біженців, шпиталем для поранених. Сестри неустанно працювали, не шкодуючи сил і часу, аби допомогти потребуючим. Поміж солдатами царської армії ходили легенди про те, що Божа Мати оберігає цей монастир і всіх, хто приходить сюди. Улан Владислав Новацький мав видіння, начебто з боку монастирського муру виходить пані в білосніжній одежі і підходить до вмираючих від ран солдатів. Ставши згодом майором, Новацький не соромився про це розповідати і присягнув Непорочній Діві, що обов'язково, якщо виживе, піде в паломництво зі Львова до Язлівця.

Рукомиш — це одне цікаве місце в околицях Бучача. Це маленьке село з населенням всього 400 мешканців, відоме завдяки давньому скельному монастирю на березі річки Стрипа. Вважається, що перші монахи з'явилися тут наприкінці XIII століття, рятуючись від татаро-монгольської навали, що охопила Київську Русь. Начебто тоді на вершині гори ченці збудували капличку Св. Бориса і Гліба і видовбали дві печери: одну — для богослужіння, іншу — для помешкання. Місце, в якому знаходиться монастир, це так звані Травертинові скелі — величезне родовище травертину — матеріалу, придатного для виробництва облицювальних виробів. Родовище відкрили працівники тресту "Київгеологія" у 1975 році, але, враховуючи значення місця для місцевих мешканців, розро-

Учасники екскурсії біля підніжжя Травертинових скель в Рукомиші Бучацького району.

бляти його не наважилися.

Спочатку в обителі жили два ченці, а згодом їх кількість збільшилася до восьми. У 1712 році в монастирі оселилися ще троє монахів-василіян з Бучача. До наших днів зберегся видовбаний у скелі печерний храм з назвою "Божий гріб". Церква була місцем молитви у всі часи свого існування. Особливо багато людей тут збиралося на свята Св. Онуфрія, Св. Бориса і Гліба, Воздвиження Чесного Хреста, а напередодні Успіння Пресвятої Богородиці в печерній церкві моляться цілу ніч. Тут завжди лежить фігура померлого Христа, а в страсну п'ятницю сюди вносять плащаницю для поклоніння.

У 1754 році Микола Потоцький відкрив при монастирі отців василіян у Бучачі гімназію і наказав ченцям переселитися з Рукомиша до бучацького монастиря. Монастир мав припинити своє існування, проте, щоб зберегти обитель, намісник Рукомиша, майор війська Потоцького і Бучацький комендант Фадей Венгерський перетворив монастирську церкву на парафіяльну. Микола Потоцький продовжував опікуватися храмом, і у 1756 році подарував йому унікальний дзвін, який зберігся донині. У 1768 році на місці старої монастирської церкви Фадей Венгерський збудував новий кам'яний храм, який було освячено деканом отцем Хадзинським під титулом Св. Онуфрія. Товщина стін храму сягає 1,5 метра, що дозволяє припустити, що церква мала виконувати й оборонні функції. Протягом багатьох років браму Онуфрієвської церкви прикрашала фігура Св. Онуфрія, створена в кінці 1750-х років геніальним майстром, скульптором Іоганном Пінзелем.

Мури і будівлі цих величезних споруд, цілючі джерела поряд з ними, що б'ють життєдайною водою, природа та щирість людей у цих місцинах викликають неймовірні відчуття, створюють неповторний настрій, залишають теплі спогади на все життя. Якщо ви хочете подорожувати, почніть зі святих місць. Гортаючи сторінки історії козацької звитяги, навчаючись шанувати минуле, торкаючись сакральних пам'яток, надихаючись на дальший духовний розвиток і самовдосконалення, а це те, чого маємо навчитися прийдешні покоління.

Працівники управління з експлуатації майнового комплексу Тернопільської обласної ради на території монастиря Сестер Непорочно Зачаття Пресвятої Діви Марії у Язлівці Бучацького району.

Природне джерело і водоспад біля скельного монастиря XIII ст. у с. Рукомиш Бучацького району.

Літо
рік годує

• Домашня консервація

Час консервувати помідори! Солоні, мариновані, квашені томати давно стали особливим типом страв, які радують сніжною, морозною зимою. Господині, які щороку консервують, зазвичай намагаються знайти якийсь новий рецепт, експериментувати. Тому вдалих вам заготівель!

Помідори для зимової закуски

Петрушку дрібно посікти, часник вичавити, змішати з сіллю, цукром, оцтом і водою, ретельно розмішати до повного розчинення солі та цукру.

Помідори вимити, обсушити, нарізати товстими кружальцями. Вкласти помідори в скляний або керамічний посуд, поливаючи кожен шар заливкою, накрити кришкою, зверху покласти гніт і поставити на 3 дні у холодильник. Можуть зберігатися кілька місяців.

Для заливки: 2 пучки петрушки, 3 головки часнику, 1 ч. ложка з гіркою солі, 1 ст. ложка цукру, 3 ст. ложки оцту 9%, 0,5 склянки перевареної холодної води.

Кетчуп домашній**Інгредієнти:**

4 кг помідорів
500 г кислих яблук
500 г цибулі
2 склянки цукру
1 склянка оцту
10 горошин гвоздики
10 горошин духмяного перцю
10 горошин гіркою перцю
10 лаврових листків
2 ч. ложки (неповні) кориці
1 ст. ложка меленого червоного перцю
2 ст. ложки солі
2 ст. ложки крохмалю.

Помідори, яблука і цибулю змолоти на м'ясорубці. Додати цукор, оцет, гвоздику, духмяний і гіркий перець, лаврове листя та сіль. Перемішати і варити 30-40 хв. Потім процідити через марлю і варити ще 1 год. За 10 хв. до готовності додати крохмаль, корицю, а також червоний перець. Коли закипить, вимкнути і розлити в банки.

Томати як свіжі

Помідори помити, нарізати на 4-6 частин, поставити на вогонь. Не солити! Як тільки закиплять, розкласти у підготовлені простерилізовані банки і закрити. Перевернути і вкрити.

За бажання перед консервуванням помідори можна очистити від шкірки. Взимку використовувати у стравах, де потрібні свіжі помідори, — піца, суп, соус...

Помідори у власному соку з часником і перцем**Інгредієнти (на 3-літрову банку):**

1,8-2 кг помідорів середньої стиглості
2 кг перестиглих помідорів (для томатного пюре)
1/4 склянки дрібно нарізаного часнику
1/4 склянки натертого кореня хрону
250 г болгарського перцю
2 ст. ложки солі
4 ст. ложки цукру.

Побрізнити перестиглі помідори і зварити до м'якості, перетерти через сито, додати сіль і цукор, часник і хрін, а також болгарський перець, двічі змелений на м'ясорубці. Довести до кипіння. Вийде

близько 1,5-1,7 літра томатного пюре.

У банки вкласти помідори середньої стиглості, залити гарячим томатним пюре і відразу ж закрити кришками.

Фаршировані зелені помідори**Інгредієнти:**

3 кг зелених помідорів
2 солодких червоних перців
1 морква
1 головка часнику
Зелень петрушки
Спеції — лаврове листя, духмяний перець, гвоздика

Для маринаду:

3 літри води
3/4 склянки солі
1,25 склянки цукру
1 склянка оцту
1 пекучий перець — за бажанням.

Помідори вимити, надрізати кожен до середини. Перець почистити і нарізати дрібною соломкою. Часник почистити, нарізати пластинками. Моркву нарізати тоненькими кружальцями. У розріз помідора викласти перець, часник, моркву.

Для маринаду з'єднати всі складники. На дно банки покласти петрушку, скласти помідори, залити маринадом. Літрову банку з помідорами стерилізувати 15 хв.

Якщо любите гостріші помідори, можна у розріз додати пекучого перцю, який нарізати дрібною соломкою.

Салат з рисом і перцем**Інгредієнти:**

2 кг помідорів
1 кг солодкого перцю
1 кг цибулі
1 кг моркви
0,5 літра олії
1 склянка рису
1 склянка цукру
2 ст. ложки солі.

Помідори нарізати великими дольками, перець — соломкою, цибулю — кружальцями, моркву натерти на грубій тертці. Все викласти у велику каструлю, додати олію, перемішати, варити 40 хв. Тоді додати сирий рис, цукор, сіль, перемішати, варити ще 40 хв.

Помідори, мариновані з болгарським перцем**Інгредієнти (на 3-літрову банку):**

помідори (кількість залежить від величини плодів)
4 стручки солодкого перцю
головка часнику
2 парасольку кропу
Для маринаду:
1,5 літра води
1,5 ст. ложки солі

6 ст. ложок цукру
85 мл оцту 9%.

Часник нарізати не дуже тонкими пластинками. Помідори ретельно вимити й обсушити. У місці плодоніжки зробити ножом невеликий надріз і вставити туди пластинку часнику. Перець почистити і нарізати уздовж на смужки.

У простерилізовані банки покласти парасольку кропу, шар помідорів, шар перцю, знову кріп, помідори, перець — наповнити банку по "плічки".

Для маринаду змішати воду, цукор і сіль, довести до кипіння, залити помідори і залишити на 15 хв. Маринад злити у каструлю, довести до кипіння, додати оцет, залити помідори, закрити банку, перевернути донизом і накрити ковдрою. Залишити на добу. Зберігати в темному прохолодному місці.

Ароматні перці прикрасять стіл як закуска, компонент для салату або пікантне доповнення до смаженого м'яса.

Лечо з перцю "15 хвилин"**Інгредієнти:**

5 кг помідорів
5 кг болгарського перцю
2 кг цибулі
4 ст. ложки солі
0,5 кг цукру
1 склянка оцту
1,5 склянки олії.

Помідори змолоти на м'ясорубці. Варити масу у каструлі 15 хв., додати сіль, цукор, олію і оцет, варити ще 15 хв. Додати нарізаний уздовж на 6-8 частин перець і варити ще 15 хв. Додати подрібнену цибулю, варити ще 15 хв. Ще через 15 хв. розлити у банки, закрити.

Перець, маринований по-вірменськи**Інгредієнти:**

7 кг болгарського червоного перцю
по 150 г зелені селери і петрушки
6-7 зубчиків часнику
лаврове листя, перець чорний горошком.

Для маринаду:

0,5 літра олії
0,5 літра води
80 мл оцту 9%
100 г цукру
3 ст. ложки солі.

Перці почистити, промити, розрізати на 4-6 смужок. Зелень нарізати не дуже дрібно, часник нарізати брусочками.

Інгредієнти для маринаду налити в емальовану каструлю, дати закипіти. Перці по кілька вкладати в маринад і бланшувати 2-3 хв. Шумівкою вийняти, перекласти в миску, вкласти наступну порцію перців і так зварити всі.

На дно літрових простерилізованих банок покласти лавровий листок, трохи зелені з часником, 5-7 горошин чорного перцю. Викласти до середини банки перці, покласти ще трохи зелені з часником, чорний перець горошком і знову перець доверху, акуратно утрамбовуючи. Банки залити доверху маринадом.

Банки прикрити стерильними кришками, стерилізувати 20 хв. з моменту закипання. Закрити, перевернути, накрити і залишити до наступного дня.

Заготівлі з баклажанами — універсальна страва. Завжди виручить, коли завітають несподівані гості. Можна подати й до пісного столу.

Баклажани в томаті**Інгредієнти:**

3 кг баклажанів
3 кг помідорів
1 кг болгарського перцю
2 головки часнику
2 стручки гострого перцю
1-2 яблука — за бажанням
100 г солі
100 мл оцту 5%
2 склянки цукру
1 склянка олії.

Всі овочі, крім баклажанів, нарізати і подрібнити за допомогою м'ясорубки (або блендера, не дуже дрібно), скласти в каструлю. Поставити на плиту, додати сіль з цукром і олію.

Нагріти до кипіння, додати оцет і закип'ятити.

Баклажани нарізати товстими кружальцями або напівкружальцями і покласти в киплячий маринад. Варити на середньому вогні 20 хв., розкласти разом з маринадом у простерилізовані гарячі банки і закрити.

Баклажанове лечо**Інгредієнти:**

4 кг баклажанів
2 кг помідорів
1 кг болгарського перцю
1-2 гіркі перці — за бажанням
1 кг моркви
8-10 ріпчастих цибулин
2 склянки рафінованої олії
1-2 головки часнику
0,5 склянки оцту 9%
4 ст. ложки солі
1 склянка цукру.

Баклажани помити, нарізати невеликими кубиками. Моркву натерти на грубій тертці. Часник дрібно нарізати. Помідори і гіркий перець змолоти на м'ясорубці. Цибулю нарізати півкільцями, болгарський перець — соломкою або кубиками. Всі інгредієнти скласти в каструлю або емальоване відро, влити оцет і олію. Варити одну годину.

Лечо одразу ж розкласти у стерильні банки і герметично закрити простерилізованими кришками. Перевернути, накрити теплою ковдрою до повного охолодження.

Аджика з баклажанами**Інгредієнти:**

5-літрове відро помідорів
0,5 кг яблук
0,5 кг моркви
1 кг баклажанів
250 г часнику
150 мл олії
125 мл оцту
200 г цукру
сіль, гіркий перець — до смаку
кріп, петрушка — до смаку.

Плоди змолоти на м'ясорубці, змішати з олією, цукром і сіллю і варити 1-1,5 год., постійно помішуючи. За 15 хв. до закінчення варіння додати зелень, часник і оцет. Закрити в простерилізовані банки і накрити до повного охолодження.

Шляхетність і сила

Українські січові стрільці (УСС, усуси) є одним із унікальних вітчизняних військових феноменів ХХ століття. В роки незалежності стрілецька тема опинилася в тіні визвольних змагань, а відтак дещо випала із суспільного обговорення. Факт скорочення владою матеріалу про УСС у шкільних підручниках є додатковою підставою актуалізувати пам'ять про звияги січових стрільців.

Більш ніж через два століття після Полтавської битви 1709 року українцям вдалося відновити своє військо. Відродження безпосередньо пов'язане з розквітом пожежно-спортивних товариств "Січ" і "Сокіл" на початку ХХ століття та Першою світовою війною. 28 червня 1914 року, коли в Сараєві було вбито австрійського престолонаслідника Франца Фердинанда, у Львові відбувся крайовий з'їзд "Січі". У ньому взяло участь близько 10 тис. членів товариства, які представляли 916 осередків. Галицькі українці показали себе силою, з якою варто рахуватися, тим більше, що Галичина мала б стати авансценою бойових дій.

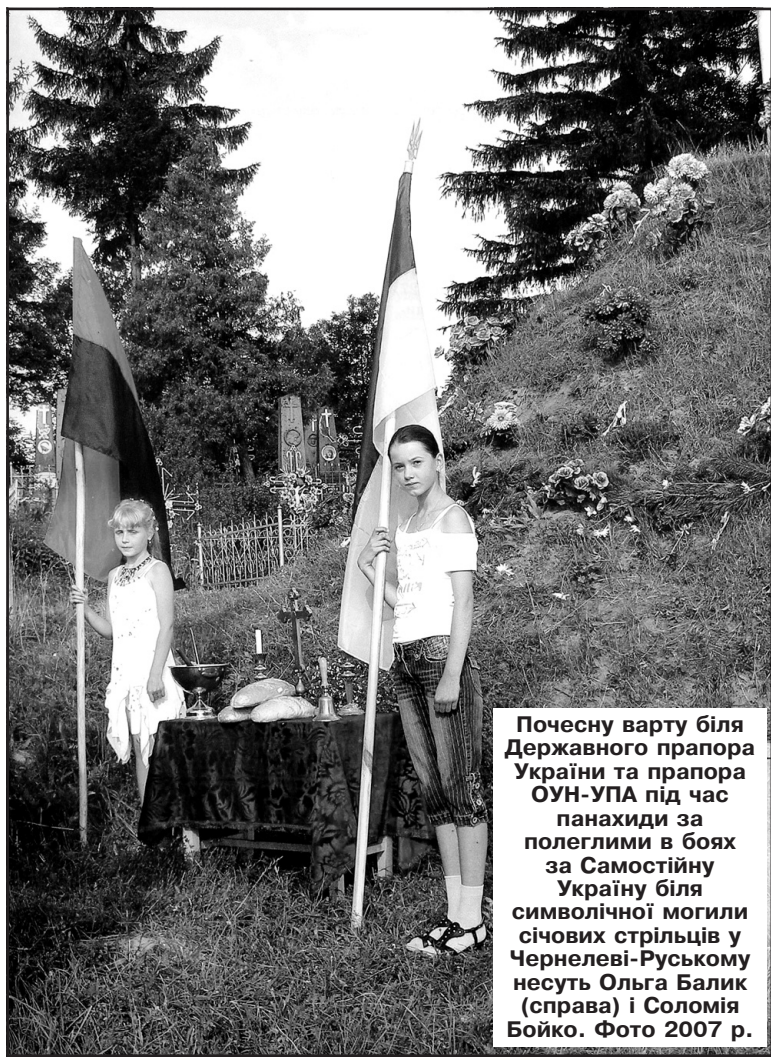
У цей час українські політики закликали молодь стати під синьо-жовтий прапор Українських січових стрільців для боротьби проти Російської імперії, а громадськість – матеріально підтримати організацію свого війська. На заклик зголосилося близько 28 тис. добровольців та було зібрано кілька сотень тисяч крон пожертв. Тоді до УСС могли вступати лише особи, які не підлягали мобілізації, тобто віком до 18 або ж після 50 років (пізніше – після 55). Характерним є спогад про добровольців відомого політичного діяча Володимира Темницького: "Перед одним нашим вербувальним комісаром стає поважний наш хлоп. Волосся снігом припорошене, чоло пооране журбою, на руках мозолі довголітньої праці. Праворуч і ліворуч два хлопці 17-ти і 18-літні. "Пане комісарю! – каже, а голос звучить твердо, як сталь. – Я маю п'ять синів, три вже у війську, а я, старий, і отсі два парубки голосимось до українських стрільців... Прийміть нас всіх трьох разом. Нехай і ми можемо нашому народови добувати волю".

Швидко захоплення російським військом Галичини позначилося й на формуванні УСС. Вчасно до Львова потрапили лише 10 тис. легіонерів. Евакуювавши їх до Стрия, австрійське командування дало згоду на створення легіону в кількості лише 2,5 тис. осіб та залучення до нього з резерву тільки 20 старшин-українців.

Особливістю Легіону УСС стала також присутність у бойових лавах жінок. Фактично це була єдина військова частина, де на рівні з чоловіками служили й жінки. Одна з них, Софія Галечко, у щоденнику за 11 вересня 1914 року записала: "Мої мрії здійснилися – працюю для України, йду кувати крашу долю... Кинула я книжки, науку, старий спокійний Грац, забула про рідню, про іспити й увесь світ... Крила вистрілили з рамен і лечу на стрічу сонцю золотому...".

У перших боях, що відбулися в Карпатах, поміж відзначених "за хоробрість" опинилася й жінка-усус Олена Степанів. Коли австрійський генерал Фляйшман нагороджував її, то зауважив: "Перший раз маю щастя винагородити медаллю хоробрість жінки і тішити мене, що на вашій груді заблистить відзнака, яку досі лише вояк-мужчина міг здобути".

Бойовий шлях УСС ускладнювався невизначеністю австро-угорської влади щодо галичан. Підозрюючи їх у проросійських

Почесну варту біля Державного прапора України та прапора ОУН-УПА під час панахиди за полеглими в боях за Самостійну Україну біля символічної могили січових стрільців у Чернелеві-Руському несуть Ольга Балик (справа) і Соломія Бойко. Фото 2007 р.

настроях, австрійці не поспішали довіряти стрільцям важливі бойові пости. Восени та взимку 1914-1915 років усуси, як наймолодша формація, були задіяні в "стежній" службі. А справжню бойову славу здобули у травні 1915-го на Маківці. У той час Львів відвідав російський імператор Микола II, і його візиту командування хотіло присвятити прорив карпатського фронту та швидкий наступ на Відень. Ціною 47 загиблих, 76 поранених та 35 полонених стрільців зупинили московське військо. У наказі команди 55-ї австрійської дивізії з нагоди боїв на Маківці гідно відзначено й усусів: "Українці! З великою гордістю можете глядіти на ваші найновіші героїські подвиги. Кожний мусить славитися приналежністю до Вашого корпусу, бо матимете право назвати себе вибраною частиною".

Подальші бойові дії УСС найбільше будуть пов'язані з Тернопільщиною. У липні 1915 року стрільців відвідав австрійський престолонаслідник, майбутній імператор Карл Габсбург. Після цього візиту легіон було перетворено на окрему одиницю – полк, а низка вояків отримала бойові нагороди. Після наступного великого бою під Семиківцями 1 листопада 1915 року німецьке командування у звіті до штабу армії зазначило: "З нами йшли в наступ українські добровольці. Це, мабуть, найкращий відділ з усієї австро-угорської армії".

Успішними, але дуже жертвними стануть бої у вересні 1916-го, а особливо бій під горою Лисонею. Загалом же повні втрати (вбиті, ранені, полонені) стрілецтва тільки того місяця становитимуть 1300 осіб. Уже наступного року після бою під Конохами в складі УСС залишиться лише дев'ять старшин та 444 стрільці. Хоча легіон УСС налічував на початках 2500 стрільців, станом на 1 листопада 1918 року через їхні лави пройшло понад 9 тис. осіб.

Прикордонні землі Тернопілля мали величезне стратегічне значення для обох імперій. У містах нашого краю в попередні десятиліття споруджено значну кількість австрійських касарень (армійських казарм), густа сітка

залізничних шляхів мала забезпечити оперативне перекидання сюди додаткових сил австрійського війська. Та, як не дивно, цього не було достатньо для успішного ведення війни.

Хронологія подій:
15 червня 1917 р. – приїзд російського політичного діяча, голови Тимчасового Уряду Росії Олександра Керенського до Тернополя.

27 червня 1917 р. – українська маніфестація у Тернополі.

29-30 червня 1917 р. – битва УСС із російськими військами між селом Бишки (тепер Козівського р-ну) та Зборовом.

1 липня 1917 р. – битва під с. Конохи, де російські підрозділи взяли в полон майже весь полк УСС.

11 липня 1917 р. – російська армія захопила Тернопіль.

19 липня 1917 р. – австро-німецькі війська перейшли в контрнаступ.

25 липня 1917 р. – вступ в Тернопіль пруської гвардії німецької армії.

29 липня 1917 р. – останній бій січових стрільців біля с. Бурдяківці Борщівського району над Зборучем.

Бій під Бурдяківцями залишив помітний слід у героїчному літописі стрілецтва. Він увійшов у історію як одна з найуспішніших операцій Легіону УСС. Деякий час вони стояли над Зборучем, а 14 вересня 1917 р. їх стягнуто до с. Залісся (Чортківський район), де Легіон пробув до кінця листопада. В Залісся прибув з вишколу (начальна військова школа) цілий курінь під командуванням отамана Мирона Тарнавського, якого призначили командиром всіх фронтів сил УСС. З тим куринем повернулося на фронт багато відомих давніх старшин і стрільців з так званої "старої війни", колишніх поранених на горі Лисоні, що повернувся зі шпиталів. А серед них також і сотник Дмитро Вітовський. Легіон значно поповнив свій бойовий склад. Відродилось давнє, духовне і ідейне життя. Центр політичної активності УСС перенісся знову з Коша і Вишколу до фронтів частин. Серед дискусій на зборах обговорювалися політичні події та майбутня доля УСС.

1918 року російська армія

уже не була здатна до боротьби: фронт занімів. Збруч розділив два світи: старого австрійського порядку і української революції. Останньою краплею в переповерхній чаші неспокою і непевності стала звістка про передачу Галичини під владу відродженої Польщі. Не тільки серед стрілецтва, але й серед українського населення запанувало сильне обурення. Політичне керівництво Загальної Української Ради ухвалило протест та закликло весь регіон до непокорі. "Перед нами ніби фронт, але за ним Українська держава... Ми не наймити, щоб служити Австрії, яка на нас торгує" – чулося в розмовах між стрільцями і старшинами. Чи не час вже розлучитися зі зрадливою Австрією? Все виразніше вимальовувався інший фронт: не на Схід проти своїх же братів – українців, а на Захід.

Вдруге січовим стрільцям потрібно було вирішувати свою долю. Від їхнього рішення, крім них самих, залежала багато в чому і подальша доля Галичини та її корінного населення. Тому було вирішено зібратися і обговорити політичне і військове становище УСС. Місцем зустрічі вибрано великий ліс біля села Гуштин. На таємній нараді старшин в гуштинському лісі в грудні 1917 р. знову вирішувалося майбутнє січових стрільців. Один з ініціаторів її скликання – підхорунжий УСС Дмитро Паліїв вніс пропозицію, щоб Легіон перейшов Збруч і став на службу до УНР.

5 грудня 1917 року сотник Дмитро Вітовський, який був душею стрілецтва, організував зібрання. Обговорювали два проекти: Дмитра Паліїва і поручника Цьокана. Паліїв обстоював думку, що УСС не повинні залишатися на стороні Австрії. "Треба з Австрією порвати, перейти фронт і віддати Українській державі", – наполягав він. За його планом, під різними причинами стрільці мали об'єднатися з вишколом і запасом, що стояли в тилу, і тоді назавжди розпрощатися з Австрією. Такий перехід з технічного боку не представляв надто великих труднощів. Різні частини Легіону розділяли всього кільканадцять кілометрів, та й фронт був поблизу. А на самій лінії вогню стояла технічна сотня УСС. На ділянці фронту усуси могли перейти через Збруч. За такий план промовляли і відкрито антиавстрійські настрої рядового стрілецтва. Більшість старшин також вважали цей план найкращим.

Але на протигагу рішучим настроям січовиків виступали неоднозначні політичні наслідки такого рішення. Якщо б усуси перейшли Збруч і покинули свої позиції, негайно розпочалися б репресії проти українського населення і стрільців, що залишаться в тилу і на італійському фронті. На весь світ Австрія проголосить українців зрадниками.

Зовсім протилежну думку висловлював поручник Цьокан. Він зазначав, що перехід на бік УЦР причинив би більше шкоди, ніж користі. Переходячи на Велику Україну, УСС позбавили б Галичину зародку власної армії, яка вже скоро може бути дуже потрібна. Знову зав'язалась довга дискусія...

Сотник Дмитро Вітовський не був проти розриву з Австрією і переходу УСС під командування центральної влади, але наполягав, що на це ще не настав час. "Треба приготуватись, бути готовим на всяку несподіванку", – були останніми словами Вітовського на нараді. Його думка і перемогла. Січові стрільці залишилися в Галичині і надалі служили народові і справі, за яку боролися. А гуштинський ліс ще і досі таїть в собі нерозгадані таємниці перебування там Вітовського та його побратимів.

Щиро і сердечно вітаємо з 50-річчям зоотехніка-організатора ПП "Агрофірма "Медобори" Марію Іванівну ПЕЛЕШОК.

За роком рік життя

невпинно лине,

Дарує весен веселковий час.

У цю прекрасну ювілейну днину Вітання щирі Ви прийміть від нас.

Хай Бог Вам посила добро і щастя, Міцне здоров'я, море благ земних,

А щедрі дні, мов рушники квітчасті, Нехай ще довго стеляться до ніг.

З повагою – колектив ПП "Агрофірма "Медобори".

Щиро вітаємо з днем народження директора ТОВ "Стегниківське", заслуженого працівника сільськогосподарства України Мирона Михайловича КУБАНТА.

Хай доля буде – як волошка в житі,

Душа хай буде вічно молода,

Від сонця – золота, а від небес – блакиті,

Хай обминають горе і біда.

З повагою – колектив ТОВ "Стегниківське".

Вітаємо з днем народження завідувач клубом села Малий Ходачків Тернопільського району Дарію Іванівну ПОПІВ.

Бажаємо здоров'я, як криця, міцного,

Будьте душею завжди молоді,

Хай Вашу долю освітлюють зорі,

А щастя рікою вливається в дім.

З повагою – працівники відділу культури Тернопільської РДА, Тернопільського районного будинку культури, Тернопільська районна організація профспілки працівників культури.

Вітаємо з ювілеєм завідувач клубом села Застінка Тернопільського району Галину Миколаївну СІРАНТ.

Хай доля подарує зорепад

Здоров'я, щастя, успіхів, надії,

Життя хай квітне, як вишневий сад,

Здійсняться задуми і заповітні мрії.

З повагою – працівники відділу культури Тернопільської РДА, Тернопільського районного будинку культури, Тернопільська районна організація профспілки працівників культури.

• Образок

Відпочинок для душі

Ірина ГУМЕННА,
с. Чернелів-Руський.

Серця наші сьогодні такі стомлені від війни, що ведеться на Сході України. Буваємо розчаровані, спустошені, особливо, коли привозять загиблих із зони АТО. Чорним крилом махнула смерть і над нашим селом...

Лікуймо наші серця і душі молитвою. Бо молитися – це значить черпати з нескінченного джерела Божої ласки поживу для душі.

А ще я люблю мою рідну природу, люблю побути наодинці з нею. Поле зустрічає мене сліпучим сонцем у безмежності літнього неба. З-під ніг вистрибують невтомні коники, а навкруги линуть пахощі польових квітів. Ось так пий очима яскраві барви природи, слухай ніжні мелодії спекотного літнього дня, збирай враження, черпай натхнення, відпочивай душею. Ти одна серед поля. Немає війни, немає горя. Почувся гуркіт комбайна. Мир. Збирають хліб! Над стернею сів лелека. Повільно походить. Пора додому.

У річці тихо, зажурено стоїть сіра чапля. Це вона так рибалить. Ось чапля знялась. Дивно закрутила гачком шню. Полетіла рибалити в інше місце.

Тихий вітерець приніс голос пастухів. Це вони женуть корів до водопою.

Тільки б не було війни!

Чемпіонат Тернопільського району: синхронні поразки лідерів

У матчах чергового туру чемпіонату Тернопільського району з футболу три з чотирьох лідерів у своїх групах зазнали поразок. У першому дивізіоні футболісти з Великих Бірок переграли досі непереможних фаворитів із Грабівця з рахунком 6:3.

Інші зустрічі в першій лізі завершилися з такими результатами: Велика Березовиця — Товстолуг 1:0, Івачів — Шляхтинці 2:2, Плотича — Дичків 4:0, Гаї-Шевченківські — Дубівці 1:4, Мишківці — Великі Гаї 2:4. На рахунку команди з Грабівця залишилося 34 очки, футболісти з Плотичі набрали 30 балів, 28 заповітних пунктів — у колективу з Дубівців, по 25 турнірних очок у представників Великих Бірок і Товстолуга. До речі, колектив із Плотичі здобув п'яту перемогу поспіль, по три перемоги в останніх трьох турах здобули футболісти з Дубівців і Вели-

ких Бірок. Уперше після серії тривалих поразок порадували своїх прихильників футболісти Великої Березовиці, забивши єдиний м'яч на останніх хвиликах другого тайму. Внизу турнірної таблиці продовжується падіння колективів з Івачева і Гаїв-Шевченківських, яким тепер тільки звиягати в наступних іграх допоможуть не понизитися в класі.

В групі "А" другої ліги першої поразки зазнав лідер з Озерної, поступившись своїм переслідувачам із Пронятини з рахунком 2:4. Інші ігри принесли такі результати: Цебрів — Довжанка 5:0, Ігровиця — Підгородне 3:0, Домаморич — Кутківці 4:1, Козлів — Забойки 6:3. Гравці з Озерної випереджають своїх переслідувачів на шість очок. Зараз в їхньому активі 28 балів, у футболістів Пронятини 22 очки, інші претенденти на перемогу в групі значно відстали — в колективу з Домаморича 18 пунктів, у команди Довжанки 16

балів. Перші перемоги в другому колі здобули команди з Цеброва (другу поспіль) та Ігровиці (перша в турнірі). Продовжує падіння в турнірній таблиці колектив із Забойки, який після ряду невдач опустився на восьме місце.

В групі "Б" зустрічалися колективи, які займають перші два місця. На відміну від інших лідерів, футболісти з Білої вирішили не псувати своїх турнірних показники, упевнено перегравши переслідувачів із Романівки з рахунком 5:1. В інших зустрічах зафіксовано такі результати: Стегниківці — "Динамо" (Ступки) 4:1, Жовтневе — Байківці 3:4, Гаї-Шевченківські-2 — Лозова 1:3, Смиківці — Малий Ходачків 3:8. Зараз в команді з Білої 31 турнірне очко, у футболістів із Романівки залишилося 25 балів, колектив із Байківців набрав 23 пункти, у представників з "Динамо" (Ступки) залишився 21 бал.

У групі "В" аж чотири колективи постійно міняються місцями на

вершині турнірної таблиці. Після звітного туру команда з Великої Глибочка знову повернулася на перше місце і розділила його з Прошовою. В обох колективів зараз по 27 очок, 25 балів залишилося у футболістів з Острова, 24 пункти в команді з Великої Луки. Зустрічі в групі завершилися з такими рахунками: Білоскірка — Грабівці-2 9:2, Великий Глибочок — Петриків 2:1, Плотича-2 — Баворів +:- (3:0), Острів — Товстолуг-2 0:2, Велика Березовиця-2 — Велика Лука 3:7, Лучка — Прошова 0:4. Команда з Баворова не вийшла на календарну гру до представників Плотичі-2, тому їй зараховано технічну поразку. Тішать своїх уболівальників новачки з Товстолуга-2, які заявили тільки в другому колі і здобули дві перемоги поспіль.

Юрій БУЧИНСЬКИЙ,
заступник голови
Тернопільської районної федерації футболу.

• Суспільство

На Тернопільщині зменшилася кількість бажаючих емігрувати за кордон

За останні декілька років на Тернопільщині в рази зменшилася кількість емігрантів. У 2014 році, чи не вперше за тривалий період, тих, хто повернувся в Україну, більше, ніж бажаючих емігрувати за кордон.

— У першому півріччі цього року для отримання дозволу на виїзд на постійне місце проживання (далі — ПМП) за кордон до нас звернулося

трохи більше трьох десятків тернопольців і жителів області, — повідомля головний спеціаліст сектору еміграційної роботи УДМС України в Тернопільській області Надія Петрів. — У той же час повернулися в Україну півсотні краян.

Для порівняння: за перші шість місяців 1998 року дозвіл на виїзд на ПМП за кордон отримали 248 жителів області, у 2004 р. — 263.

Тенденція до зменшення кількості бажаючих оселитися за кордо-

ном на Тернопільщині спостерігається з 2010 року. Так, вже у 2011 році, порівняно з початком двотисячних, бажаючих емігрувати з України стало вдвічі менше.

Довідково:
Термін розгляду заяви на отримання дозволу на виїзд на постійне місце проживання — три місяці. Вартість послуги 195,31 грн. Підстави для відмови у наданні дозволу на виїзд на ПМП передбачені ст. 6 Закону України "Про порядок виїзду з

України і в'їзд в Україну громадян України". Детальніше про умови отримання адміністративної послуги можна дізнатися, зателефонувавши на гарячу лінію Управління ДМС України в області за номером 27-13-89, або завітавши у територіальний підрозділ міграційної служби за місцем проживання.

За матеріалами УДМС України в Тернопільській області.

• Безпека руху

"Документ" — цільові профілактичні заходи

На Тернопільщині працівниками ДАІ у період з 11 серпня по 14 вересня 2014 року проводяться цільові профілактичні заходи під умовною назвою "Документ".

Ці заходи спрямовані на документування правопорушень, скоєних учасниками дорожнього руху, які пред'явили працівникам Державтоінспекції візитні картки керівництва Департаменту ДАІ, ГУМВС, УМВС та УДАІ, різного роду талони, спеціальні перепустки,

посвідчення, дозволи тощо, що містять прохання сприяти працівникам ДАІ в безперешкодному їх пересуванні автотранспортом на території держави, про надання їм допомоги, а також з метою недопущення уникнення відповідальності за порушення правил дорожнього руху.

Олег ПРОКОПОВИЧ,
т.в.о. начальника ВДАІ Тернопільського району.

• Справи приватні

ПРОДАМ

- * пшеницю. Тел.: (0352) 49-26-34, (097) 437-62-86.
- * козу, 2 роки. Тел. 29-33-14.
- * автомобіль ВАЗ 2101 1980 р. в., ціна договірна. Тел. (067) 165-87-97, 24-98-61.
- * мотор машини ЗАЗ-968 мг, ціна договірна. Тел. (067) 165-87-97, 24-98-61.
- * комбайн "Клаас консул" в доброму робочому стані, жатка — 3 м, двигун "Перкінс". Тел.: (097) 185-35-80, (097) 493-31-95.
- * швейну машинку "Верітас" з ножним приводом, виробник — Угорщина, ціна договірна. Тел.: 24-98-61, (067) 165-87-97.
- * шафу трьохдверну зі спального гарнітуру, ціна договірна. Тел.: 24-98-61, (067) 165-87-97.
- * одностумбовий письмовий стіл в хорошому стані, ціна договірна. Тел.: 24-98-61, (067) 165-87-97.
- * дача, 8 км від Тернополя, за селом Великі Гаї. Доглянута, чорнозем, 6 сотих з металевим будиночком (2,1x3,6 м). Ціна 4 500 у.о. Тел. (098) 592-71-01.
- * Москвич 412, 1991 р. в., об'єм двигуна 1,38, автопробіг 120 тис. у доброму стані, 600 у.о. Можливий торг. Тел. (098) 592-71-01, 24-82-34.
- * професійний зварювальний апарат. Тел. 096 903-37-81.
- * комбайн "Нива" в робочому стані. Тел. (099) 193-49-36.
- * котел КЧМ-5 б/к Тел. 49-02-36, 067-898-50-88.
- * шифер 70 шт., ціна 70 грн. за шт. Тел. 49-02-36, (067)898-50-88.
- * труби металеві діаметром 25-50 мм. Тел. 49-02-36, 067-898-50-88.

- * кахель, камін, на комин — верх, сейф. Тел. (096) 903-37-81.
- * верстат деревообробний, гимблярка-циркулярка-фрези, 3 кВт, новий; дубові вхідні двері 110x220 см, нові. Тел. (096) 903-37-81.
- * **мотоблоки нові (потужністю від 4 до 15 к.с.), трактори (від 12 к.с.), мототрактори, двигуни різних потужностей, навісне обладнання, гарантія, з/ч, безкоштовна доставка. Знайдете дешевше — віддамо ще дешевше. Тел. (098) 598-94-84, (0352) 49-30-00, (098) 259-19-58.**
- * нові дубові вхідні двері, сейф, камін, на комин — верх (нерж.). Тел. (096) 903-37-81.
- * продаю на грубку комплект кахелю (1000 грн.), камін чавунний. Тел. (096) 903-37-81.
- * УАЗ 1959 р.в. двигун ГАЗ-24 6 місце, двох дверний, кузов з металевою обивкою. Ціна договірна. Тел 49-32-81, 067-38-14-441.
- * пісок, гравій, декоративний та будівельний камінь. Тел. (098) 057-93-61, 52-13-75.
- * стрижу безкоштовно під наглядом перукаря. Наталя. Тел. (096) 642-13-36.
- * **металочерепиця, профнастил, комплектуючі, системи водозабору. Консультації з установки, заміри, доставка. Тел. (097) 473-51-37.**
- * продам обігрівачі, холодильники, морозильники, газові плити, порохотяги, цифрову техніку та оргтехніку. Гарантія, доставка. Тел.: 43-38-44; 43-43-23.

ПОСЛУГИ

- * міняю дубові двері 2100x1100 на соснові. Тел. 096 903-37-81.
- * **фуршетні столи до урочис-**

- тих подій (серця, лебеді тощо). Тел. 098 592-71-01.**
- * тортів на замовлення для урочистих подій (весілля, день народження, хрестини тощо). (067) 366-15-69.
- * лікування на бджолиних вуликах, с. Чернелів-Руський, Тернопільський район, Орест Михайлович Лук'янець. Тел.: 42-36-32, (068) 539-25-33, (097) 207-65-23.
- * репетиторство з англійської та польської мов. Тел. (097) 491-58-41.
- * виконуємо сантехнічні і газозварювальні роботи різної складності. Послуги: встановлення водонагрівачів, пральних машин, кондиціонерів, лічильників; заміна стояків, водопроводу, каналізації, опалення. Пенсіонерам та учасникам Великої Вітчизняної війни — знижки. Тел. (097)14-86-723.
- * штукатурка зовнішня — 30-35 грн./м², внутрішня — 25-30 грн./м²; стяжка — 30 грн./м²; утеплення:

- піноглас, вата — 35-40 грн./м²; підвісні стелі — 50-70 грн./м²; шпаклівка — 20-25 грн./м², "короїд", "баранек" — 25-30 грн./м²; набриск, драп в кольорі — 20-25 грн./м². Власне рихтування, підсобники, без обідів. Тел.: 25-25-86, 098-531-95-46.
- * **здаються в оренду продовольчі місця: бакалія, вода, овочі, фрукти за адресою: м. Тернопіль, вул. Нечая, 25, ринок "Темза". Тел.: 25-87-20, 050-377-12-36.**
- * **цифрова відеозйомка (весілля, хрестини, перший дзвоник, випускний вечір, ювілей), тел.: 095-64-03-266, 096-36-17-373.**
- * **фотозйомка урочистих та інших подій вашого життя. Недорого, виїзд у села, запис на DVD, монтаж фотокліпів. Тел. (0352) 54-11-93 (цілодобово).**
- * штукатурка, стяжка, шпаклювання та фарбування, супутні ре-

- монтні роботи. Ремонт квартир та офісів. Тел. (097) 90-89-170.
- * **весільна фотозйомка, тел. (068) 515-86-17, (0352) 54-39-49. Ірина.**
- * весільна фотозйомка. Тел.: (097) 611-18-79, 49-26-73 (Іван).
- * **послуги тамади, народні весільні обряди. Тел. 098 592-71-01.**
- * високоякісно лакуємо стелярні виробы, терміново. Тел.: (067) 350-66-21 (Василь), (096) 813-88-93 (Володимир).
- * **весільний, святковий, вечірній макіяж, розпис обличчя, нарощення вій, стрази, боді-арт. Тел. (067) 313-58-58.**
- * евроремонт "під ключ". Плитка, шпаклювання, побілка, арки, кольорова штукатурка, стяжка, гіпсокартон. Тел. (0352) 43-65-63.
- * встановлення сантехніки, каналізації, водогону, заміна ванн, унітазів, плитка. Тел.: 28-24-12, (098) 265-42-27.

Розіграш №783
від 10.08.2014 р.
Кульки — 17, 23, 68, 61, 41, 21, 60, 51, 5, 37, 56, 4, 6, 27, 12, 39, 33, 53, 47, 29, 20, 62, 8, 7, 52, 46, 30.
Джекпот — не виграно.
3 лінії з одною підковою — не виграно.
3 лінії з 2 підковами — 1 гравець — 164 366 грн.
3 лінії у 3 полях — 55 гравців — 2 173 грн.
2 лінії у 2 полях — 2 264 гравці — 19 грн.
2 лінії — 520 гравців — 114 грн.
1 лінія — 55 464 гравці — 7 грн.
Білет № 388556 — Харківське.

Розіграш №1393
від 13.08.2014 р.
Лототрон Б.
Набір кульок: №1.
Виграшні номери:
46, 21, 51, 2, 10, 19.
6 номерів — не виграно.
5 номерів — 2 гравці — 4348 грн.
4 номери — 49 гравців — 248 грн.
3 номери — 897 гравців — 23 грн.
2 номери — 7188 гравців — 8 грн.

Розіграш №1352
від 13.08.2014 р.
Виграшні номери: **33, 02, 09, 37, 15, 26.**
Мегакулька — 7.
МЕГАДЖЕКПОТ — не виграно.
МЕГАПРИЗ — не виграно.
5 номерів — 4 гравці — 6 275 грн.
4 номери — 155 гравців — 177 грн.
3 номери — 2 159 гравців — 21 грн.
5+ Мегакулька — 1 гравець — 5 000 000 грн.
4+ Мегакулька — 42 гравці — 354 грн.
3+Мегакулька — 541 гравець — 42 грн.

Електронна версія газети "Подільське слово" — на сайті http://trrada.te.ua.

Купон безкоштовного оголошення

Текст оголошення

Рубрики: 1. Куплю 2. Продам 3. Послуги 4. Вважати недійсним

Рубрика

тел./код:
Щоб ваше оголошення було надруковано в черговому номері "Подільського слова", треба заповнити купон і надіслати або принести в редакцію в СЕРЕДУ до 12 год.
Наша адреса: 46 000, м. Тернопіль, вул. Бродівська, 17.

Усміхніться

У селі:
– Сусіде, я ще десять гектарів колгоспної землі прикупив!
– А я думаю: чому твій кінь за хлівом повісився?
☹☹☹

В Америці є дороги, які побудували, але забули відзначити на карті. В Україні є дороги, які відзначили на карті, але забули побудувати.
☹☹☹

На футбольному матчі один із глядачів запитує хлопчика:
– А де ж ти гроші взяв на такий дорогий квиток?
– Батько купив.
– А де він сам?
– Удома. Квиток шукає...
☹☹☹

Мало хто знає, що у лікаря Айболита був брат – патологоанатом Айпомер.
☹☹☹

Викладач – викладачеві:
– Але й студенти мені попалися тупі!
Пояснюю теорему – не розуміють. Пояснюю вдруге. Не розуміють! Утрете поясню. Сам вже зрозумів. А вони не розуміють...
☹☹☹

Прапорщик командує солдатами:
– Так. Копати тут, тут і тут! А я поки піду дізнаюся, де потрібно...
☹☹☹

Міліціонер побачив злочинця... Але той був старший, ніж він, за званням.
☹☹☹

– Любий, ти проведеш мене додому?
– Тільки поглядом, кохана...

СТРЕЛЕць (ЖОВНІР)
(23.11 – 21.12)

Стрільцям буде складно знайти взаєморозуміння з близькими чи членами сім'ї. Несприятливий час для гостей і вживання спиртного. Стежте за своїм майном: існує ризик крадіжок, можливі й інші неприємності. Друга половина тижня обіцяє спокій і комфорт.

КОЗЕРІГ (ЦАПОК)
(22.12 – 20.01)

До Козерогів на початку тижня можуть дійти неприємні чутки і плітки, що кидатимуть тінь як на вас, так і на близьких людей. Не найкращий також час для веселих заміських прогулянок. Друга половина тижня принесе мир і гармонію у ваші стосунки з коханою людиною.

ВОДОЛІЙ (ВОДОНОС)
(21.01 – 19.02)

На початку тижня зірки радять Водоліям нікому не позичати грошей. Вам також будуть пропонувати взяти участь у якихось фінансових схемах, і вірогідність зіткнутися з шахрайством дуже висока. Друга половина тижня сприятлива для поїздок.

РИБИ
(20.02 – 20.03)

Риbam на початку тижня не слід зосереджуватися на справах, де не все до кінця зрозуміло, чи вносити зміни в свій зовнішній вигляд. Друга половина тижня сприятлива для любовних стосунків. Ваші почуття до коханої людини будуть наповнені особливо ніжністю і витонченістю.

Астрологічний прогноз

від Івана Крун'яка з 18 по 24 серпня

ОВЕН (БАРАН)
(21.03 – 20.04)

Овнам, які мають дітей, цей тиждень обіцяє приємні клопоти. Ви із задоволенням будете займатися облаштуванням свого житла і вихованням дітей. Хороший час для подорожей. Якщо ви в туристичній поїздки, вас чекає багато приємних вражень. Наприкінці тижня до вас здалеку прийдуть родичі.

ТЕЛЕць (ТУР)
(21.04 – 20.05)

У Тельців можуть виникнути непорозуміння з друзями. Ви можете не зовсім правильно зрозуміти чийсь слова і зробити поспішні висновки. У ці дні краще не плануйте нічого на тривалу перспективу: навряд чи зможете реально окреслити шляхи досягнення своєї мети. Друга половина тижня принесе багато приємних хвилин спілкування з оточуючими. Можливо, вас запросять на пікнік чи на дачу.

БЛИЗНЮКИ (ДВІЙНЯТА)
(21.05 – 21.06)

Початок тижня складатиметься не дуже сприятливо. При спілкуванні можете відчувати, що від вас щось приховують. Крім того, обговорення вашого плану дій може викликати розбіжності. Друга половина тижня буде пов'язана з приємними подіями у вашому житті. Швидше за все вас вітатимуть вдалі покупки. Хороший час для придбання товарів для дому.

РАК (ЧИСТОВОД)
(22.06 – 22.07)

На початку тижня зірки не радять Ракам робити генеральне прибирання. Ви будете дуже незібрані, тому ризикуєте створити ще більший хаос, до того ж можете загубити дуже потрібну і коштовну річ. Друга половина тижня вдала для зміни зовнішнього вигляду.

ЛЕВ (ЗВІРОЦАР)
(23.07 – 23.08)

Леву на початку тижня будуть схильні до нерозбірливості в пошуках варіантів дій. Це передусім стосується самотніх Левиць. Не виключено, що у вас буде дещо туманне уявлення про те, чого не можна допускати при побудові взаємин. Ви також можете ревнувати своїх партнерів, що аж ніяк не зміцнить ваших стосунків.

ПАННА (ХЛІБНОША)
(24.08 – 23.09)

У Панн може виникнути напруження в партнерських стосунках. Можливо, ваші партнери захочуть щось приховати, і це вас буде насторожувати. Як би ви не старалися з'ясувати незрозумілі вам моменти, навряд чи щось дізнаєтеся. Друга половина тижня буде більш позитивною. Хтось із впливових чи компетентних людей зуміє залагодити непорозуміння. Загалом у цей час зростає сприятливий вплив друзів чи колег на ваше життя.

ТЕРЕЗИ (КАНТАР)
(24.09 – 23.10)

На початку тижня важко буде змусити себе щось робити. Вам не хотітиметься прибирати в домі, доглядати за домашніми тваринами чи рослинами. Постарайтесь все-таки мобілізуватися і робити хоча б мінімум з того, що потрібно. Друга половина тижня пробудить у вас цікавість до справ.

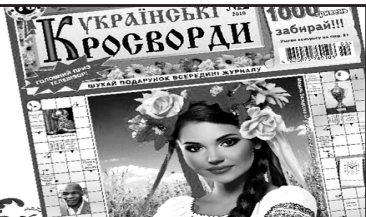
СКОРПІОН (ЗЕМЛЕДУХ)
(24.10 – 22.11)

Скорпіонам слід осядливо ставитися до фінансових ресурсів, особливо якщо ви у відпустці. У любовних і романтичних стосунках у другій половині тижня царюватиме взаєморозуміння і гармонія. Одиноким Скорпіонам зірки рекомендують вирушати в подорожі.

перший великий український журнал кросвордів!

ПЕРЕДПЛАТНИЙ ІНДЕКС 98552

КРАЇНСЬКІ КРОСВОРДИ

Захист у біді	Прихована ...	Рідкісність, винятковість	Поема Байрона	Будинок	Гірська коза	Метод	Чобіт льотчика "Опеля"	Сусід Іраку	Українська телеканал	Пристрій із ре-активним двигуном
Очник						Сіяч паніки		b		
Літня шапка	Частина сорочки	a		Рдесник	Чоловік тітки	Металева дужка на чобіт вершника				
Крик кози						Співачка Феїшин				Рай-центр Чернігівщини
			Місце з'єднання	Лимпач				Кузов легко-вика	Летіння	
Не йшла до Мамонта					Сухе печиво	Скандальна витівка	Кухар на судні	Роман Малика "Горить ..."	Наслання хвороби поглядом	
Розго-лос	Коледж в Англії		Мавпа роду мандрилів	Багор					Валюта Грузії	...-кола
Рідка страва	Темно-синя фарба					Житель Поділля	Перепік страв			
	Взята під варту				Вузьконо-са мавпа	Метелик-шкідник		c		Стан тривоги
З ... і води!	"Крута" тачка			Селянин	Орг-ія цивільн. авіації			Норець	Пищик мис-ливця	
f					Пода-рунок шефу в Ірані				Батько казаха	Ісус у Корані
Штат США	Сукуп-ність апаратів		Загли-бина з водою					Індій-ський грес-мейстер		Паз на краю барила
		Захис-ник ідеї	Страва з часнику, солі, хліба	Часте стрі-ляння з гармат		Аташе-кейс	Харак-тер			d
Римсь-кий	Смужка зі шкіри				Крій одягу	Актор ... Ба-ніоніс				
Ім'я Ані Лорак	Огорожа моста									
						Україн-ська спі-вачка	Одно-горбий верблюд			Місто на Са-халіні
Зна-ряддя для оранки			Вперта тварина				Матеріал бороди	Діда Мороза	Амери-канський рок-гурт	Актриса Нільсен
Частин-ка мо-лекули			Вдача						Гоночний міні-автомобіль	
Батіг	Пішо-хідний ...	g		Художни-ки, що малюють тварин						
						Мучи-тель			Автор збірки "Веселий цвинтар"	h
Індійсь-ка ван-тажівка					Крісті					Мішель Геллар

a b c d e f g h

ПОДІЛЬСЬКЕ СЛОВО
Виходить з березня 1967 року.
Засновник – Тернопільська районна рада

Головний редактор
Ганна МАКУХ 528878
Редатори відділів:
Ірина ЮРКО
Андрій ОМЕЛЬНИЦЬКИЙ..... 528830
Відповідальний секретар
Людмила ДЕЙНЕКА
Літературний редактор
Тетяна СВИНАРИК
Бухгалтерія, довідки 528830

Позиція авторів може не збігатися з позицією редакції. За достовірність викладених фактів відповідальність несе автор. Редакція залишає за собою право редагувати і скорочувати тексти. Рукописи не рецензуються і не повертаються.
® – політична реклама

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ:
м. Тернопіль, вул. Бродівська, 17.
Розрахунковий рахунок 26003250972001
ТФ КБ Приватбанк міста Тернополя, МФО 338783, ідентифікаційний код 02475351.
Регістраційний номер ТР №186. Тираж 2580
Індекс 61357. Зам. № 399.
Email: podilske_slovo@ukr.net

Газета виходить у п'ятницю.
Віддруковано видавництвом «А-Прінт» ТОВ «ДІМ», м.Тернопіль, вул.Текстильна, 28, http://a-print.com.ua/ тел. (0352) 52-27-37, (067) 350-17-94.

Відповіді на кросворд, вміщений у №32 від 08 серпня 2014 року.

Л	Л	І	Т	Т	Р	А	Ж	П	Ю				
Х	А	Ш	І	У	Л	М	А	Л	А	Н	Ю	К	
Р	С	В	Я	Т	И	Н	Я	У	О	Р			
О	С	О	Т	Ч	Т	А	Г	А	Н	К	А		
Е	М	А	Г	А	Д	А	Н	Л	А	И	М		
І	Н	Д	І	А	Н	А	І	І	Ж	Е	И		
Р	Л	У	Г	Ж	У	К	У	Л	О	В			
К	Р	І	Л	Ь	Р	К	А	Ц	Т	Е	К	А	
А	Ж	В	Л	А	Д	А	Р	У	Г	Р			
З	О	Д	Ч	И	І	А	У	К	Ц	І	О	Н	
У	Ж	С	А	В	А	Н	А	О	М	А			
С	К	І	Ф	Т	У	А	Г	А	Т	У	Н	О	К
І	Р	І	Я	Д	К	У	К	Б	Ф				
Ю	Б	К	А	Я	Н	А	Х	І	М	О	В		
О	Н	А	Т	И	С	К	Р	І	Р	Е	Н	Д	
К	Р	Ю	К	И	Е	Ж	А	Н	Н	И			
Г	О	К	С	А	Н	А	Е	Ш	А	Х			
О	О	Р	Т	Т	А	М	П	А					
Б	О	Л	Д	І	Н	О	А	Г	А	Ш	А	Р	Ж
Л	Е	П	А	Л	І	С	А	Д	А	Р	А	М	
А	Н	Ш	Л	А	Г	К	Т	А	У	А	Т	У	
З	А	К	А	Р	А	Д	А	М	Ш	Т	А	Т	

Школярі Тернопільського району та їх наставники на площі Героїв Євромайдану в Тернополі перед відправленням в оздоровчий табір.

Остання табірна зміна

Світлана ЯХВАН,
головний спеціаліст сектору
молоді та спорту
Тернопільської РДА.

До дитячого стаціонарного оздоровчого пансіонату "Лісова пісня", що у м. Борщів Борщівського району Тернопільської області 9 серпня 2014 року поїхали діти пільгових категорій та неповнолітні, які перебувають на обліку

у ТРПКВІ Тернопільського району. У цьому році це остання зміна, адже невдовзі розпочнеться навчання і замість розваг діти почнуть здобувати освіту. Але це буде потім, а зараз протягом 21 дня діти будуть активно, цікаво і змістовно проводити час, відпочивати та розважатись.

Пансіонат "Лісова пісня" розташований у парковій зоні тихого та мальовничого куточка Борщова.

• 3 компетентних джерел

В таборі розташовані один чотириповерховий і три двоповерхові спальні корпуси. Діти розміщуються у кімнатах по 4-7 осіб. У кожному корпусі функціонують душові кімнати, цілодобово є гаряча вода. Харчування в закладі п'ятиразове.

До послуг дітей стадіон, футбольне поле, волейбольні та баскетбольні майданчики, тенісні столи, кімнати для різноманітних гуртків.

Йодована сіль корисна для всіх без винятку

Любов СТОЙКЕВИЧ,
головний спеціаліст відділу
санітарного нагляду
Теребовлянського
міжрайонного управління
ГУ Держсанепідслужби
у Тернопільській області.

Дві третини території України є зоною природного дефіциту йоду. Ця проблема – одна з найактуальніших в охороні здоров'я населення країни, передусім дітей. І якщо йододефіцит однієї людини може певний час не турбувати навіть її саму, то на фоні держави проблема різко загострюється. За даними науковців, з понад 400 тисяч українських новонароджених 340 тисяч мають вроджений йодний дефіцит, понад 38 мільйонів наших громадян постійно відчувають його різною мірою.

У разі нестачі в організмі йоду щитоподібна залоза не виробляє достатньої кількості гормонів, що, у свою чергу, призводить до цілої низки йододефіцитних захворювань. Рівень йодозалежних захворювань значно підвищився після аварії на ЧАЕС та у зв'язку з припиненням групової та індивідуальної йодної профілактики в епідемічних щодо йоду регіонах. Населення не отримує достатньої кількості йодованої солі, морепродуктів, продуктів, виготовлених за новітніми технологіями, які збагачені йодом та іншими мікроелементами.

Цей елемент виробляє гормони щитоподібної залози, від яких залежить життєдіяльність організму й навіть стан психіки. Недостатня кількість йоду в організмі призводить до зменшення кількості повноцінних гормонів, що в свою чергу спричиняє вкрай небезпечні хвороби. У дорослих людей нестача гормонів щитоподібної залози викликає погіршення діяльності нервової, серцево-судинної систе-

ми, шлунково-кишкового тракту. Дефіцит йоду в організмі є небезпечним для вагітних. Це може стати причиною кретинізму, народження дітей з низькою масою тіла, нейросенсорною глухотою, спастичними паралічами тощо.

Добова потреба людини в йоді залежить від віку: дітям віком до 12 років необхідно 90-120 мкг; підліткам і дорослим – 150 мкг; вагітним та жінкам, що годують – 200 мкг йоду на день.

Основними природними джерелами йоду для людини є продукти рослинного (34%) і тваринного (60%) походження, питна вода (3%) та повітря (3%). До 90 відсотків цього мікроелементу людиною отримує з їжею. Багатими на йод є такі продукти, як риба, морська капуста, хурма, солодкий перець, фейхоа. Але, наприклад, рибу потрібно варити, а не смажити. А от звичайні капуста й редька, навпаки, вимивають йод з організму. Тому лікарі не схвалюють популярну останнім часом капустяну дієту. Але, щоб організм засвоїв йод, шлунково-кишковий тракт має бути здоровим. Коліти, гастрити, дуоденіти та інші такі захворювання порушують усмоктуваність кишечника. Тоді скільки не вживай багатих йодом продуктів – усе буде проходити повз пункт призначення.

Вживання йодованої солі, морепродуктів та збагачених йодом продуктів є найбільш простим, випробуваним методом постачання йоду в організм людини. Йодована сіль корисна всім без винятку мешканцям регіонів, які мають природний дефіцит йоду або рівень його надходження в організм недостатній. Вживати йодовану сіль необхідно в тій же кількості, що й звичайну. Доросла людина вживає на добу 6 грамів солі, причому половину з тієї кількості в "прихованому" вигляді – з хлібом, квасолею, консервами тощо. Тому для підсолювання залишається тільки 2-3 грами (мен-

ше половини чайної ложки).

Треба знати, що йод легко випаровується, тому йодована сіль вимагає уважного використання. По-перше, термін придатності такої солі не перевищує трьох місяців і в простроченому продукті йоду вже немає. По-друге, йодована сіль повинна бути запакована в непрозорий поліетиленовий пакет або фольгу, зберігати її треба в щільно закритій посудині. По-третє, солити їжу потрібно після її приготування, тому що при високій температурі йод швидко випаровується. Багато на йод риба, морські продукти, морська капуста, хурма, солодкий перець, фейхоа. Групова профілактика передбачає застосування препаратів йоду в організованих колективах (дитячих садках, школах, спеціалізованих дитячих закладах). Індивідуальну профілактику проводять серед неорганізованого населення та за спеціальними медичними показаннями.

Використання йодованої солі для профілактики хвороб, пов'язаних з дефіцитом йоду, має перевагу в тому, що нічого не потрібно робити спеціально. Просто замість звичайної солі треба вживати йодовану. Для профілактики слід вживати продукти моря: 100 г морської капусти містить 150 мкг йоду, 100 г м'яса креветок – 110 мкг, тоді як у 100 г овочів, річкової риби, яловичини, яєць 5-12 мкг; збагачені йодом молоко, молочно-кислу продукцію, таблетовані препарати "Йодомарин-100" та "Йодомарин-200" (призначають для запобігання та при ендемічному зобі дітям, підліткам і дорослим, при вагітності і грудному годуванні).

Профілактика йодної недостатності – одне з пріоритетних завдань, яке ставлять перед собою і вітчизняні лікарі, і міжнародні організації ВООЗ та ЮНІСЕФ, адже захворювання, обумовлені дефіцитом йоду в навколишньому середовищі, є серйозною медико-соціальною проблемою.

12 серпня зустрів свій 45-й день народження бібліотекар с. Серединки **Марія Михайлівна КОЛОДЕННА**. Найбільшого щастя, найміцнішого здоров'я, найрадісніших днів, незгасної енергії, невпинного збагачення, доброзичливих і вірних друзів Вам на багато-багато років.

Душею щедра і красива
І просто жінка чарівна,
Нехай роки приносять щастя,
Завжди в душі співа весна!

З повагою — колектив відділу культури Тернопільської РДА, центральної бібліотеки, районної організації профспілки працівників культури.

Вітаємо з днем народження завідувачу ФАПом с. Лозова **Валентину Володимирівну КУБРАК**, акушерку ФАПу с. Велика Лука **Галину Зіновівну ХОМУ**, акушерку ФАПу с. Біла **Наталію Василівну КУШНЕРИК**, фельдшера-диспетчера ШМД ТРТМО **Миколу Дмитровича ШТУКУ**, дезінфектора **Галину Романівну КІПТИК**, працівницю кухні **Марію Ярославівну КРАСНОВСЬКУ**.

Нехай квітує білий цвіт,
Життям стають найкращі мрії,
І доля посила багато літ
Здоров'я, щастя, радості, надії.

З повагою — колектив Тернопільського районного територіального медичного об'єднання.

Вітаємо з днем народження лікаря-рентгенолога ТРТМО **Марію Степанівну ЛЕВИЦЬКУ**, лікаря-офтальмолога **Марію Михайлівну СИМЕЦЬ**, лікаря-стоматолога **Ольгу Дмитрівну ОСТРОВСЬКУ**, сестру-господиню **Віру Петрівну КОРШИЛІВСЬКУ**, акушерку **Марію Зеновіївну КАШИЦЬКУ**, медсестру стоматологічного відділу **Лілію Олексіївну МИХАЙЛЮК**, медсестру з фізіотерапії **Галину Теодорівну ПАСІЧНИК**, медсестру поліклініки **Ольгу Василівну МИРОНИК**.

Достатку в домі Вам рікою,
В родині — злагоди й тепла,
В душі і серденьку — спокою,
Здоров'я, щастя і добра!

З повагою — колектив Тернопільського районного територіального медичного об'єднання.

Щиро і сердечно вітаємо з днем народження депутата Ігровицької сільської ради **Андрія Ярославовича ДЕЙНЕКУ**.

Хай довгою буде життєва стежина,
Хай радістю кожна наповниться мить,
І все, чим багата й щаслива людина,
В щедротях своїх хай Господь освятить.

З повагою — колектив Ігровицької сільської ради, члени виконкому, депутатський корпус.

Колектив Ігровицької АЗПСМ щиро вітає з днем народження молодшу медичну сестру **Надію Миколаївну КОРНЯТ**.

В цей дорогий для серця день
Бажаєм квітів і пісень,
Від друзів — ширих привітань,
Від зірок — здійснення бажань,
Від сонця — світла і тепла,
Щоб доля щедрою була!

Колектив територіального центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг) щиро вітає з днем народження соціального робітника с. Велика Лука **Надію Йосипівну СПЛАВНИК**.

З днем народження вітаємо,
Здоров'я, щастя, удачі бажаємо.
Хай кожна днина буде гожа,
Нехай благословить Вас Мати Божа,
Нехай ангел Божий поруч Вас крокує,
А Господь многая літ дарує!

Педагогічний колектив Мишковицької ЗОШ І-ІІІ ст. щиро вітає з днем народження заступника директора з виховної роботи **Наталію Володимирівну КОСТИК**.

Зичимо Вам життя прекрасного,
Життя щасливого і яскравого,
Сонця, що світить безмежно над хатою,
Праці, що робить людину багатою.
Все, що вже пройдено, хай не забудеться,
А що намріяно, — все нехай збудеться.

Педагогічний колектив Мишковицької ЗОШ І-ІІІ ст. щиро вітає з днем народження вчителя трудового навчання **Івана Зеновійовича ГУКА**.

Здоров'я, щастя зичим не на рік,
На все життя бажаєм щиро,
Щоб радісним і довгим був Ваш вік
З добром, любов'ю, спокоєм і миром.

Педагогічний колектив Великоглибочецької ЗОШ І-ІІІ ст. ім. Я. Стецька щиро вітає з 50-річчям вчителя світової літератури **Олександру Зеновіївну ШАЛАЙ**.

Хай радість Вам життя дарує,
Щоб посміхались Ви весь час,
Любов і злагода панують,
Достаток повниться щораз.
Щоб Ви добра мали багато,
А доля квітла, наче сад,
І щоб на Вас із неба падав
Лише щасливий зорепад.

Щиро вітаємо з днем народження бухгалтера відділу освіти Тернопільської райдержадміністрації **Надію Михайлівну ВОЖДАЄНКО**.

Бажаємо Вам сонця на життєвій ниві
І вірних друзів завжди на путі,
Хай усе, що потрібно людині,
Супутником буде у Вашому житті.

З повагою — колектив відділу освіти Тернопільської райдержадміністрації.

Колектив управління Державної казначейської служби України в Тернопільському районі щиро вітає з днем народження спеціаліста-юриста **Юлію Володимирівну БУЧИНСЬКУ**.

Бажаємо сонця на кожній стежині
І пригорщі повні наснаги й краси,
Світлої долі і всього доволі
У світлий цей день і в майбутні роки.

Педагогічний колектив Баворівської ЗОШ І-ІІІ ступенів сердечно вітає з днем народження заступника директора з виховної роботи, практичного психолога **Марію Йосипівну ДМИТЕРКО**.

Хай цвіте, не в'яне із роками доля,
Хай Вам літ щасливих зозуля накує,
Від землі Вам – сили,

від води – здоров'я
І добро та радість хай Господь дає.

Педагогічний колектив Баворівської ЗОШ І-ІІІ ступенів щиро вітає з днем народження вчителя біології **Ольгу Іванівну ВОВК**.

Нехай Ваш цвіт повік не обліта,
Нехай струна співає, а не рветься,
Хай доля не скупиться на літа,
Хай Божа благодать панує в серці.

Колектив територіального центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг) щиро вітає з ювілеєм соціального робітника с. Почапинці **Надію Миколаївну МАРКУТУ**.

Нехай волосками цвітуть літа прекрасні,
Нехай здійсняться тисячі бажань,
Щоб доля дарувала тільки щастя,
Ні краплі бід, ні жалю, ні страждань.

Щиро вітаємо з днем народження хорошу подругу і прекрасну людину **Марту Володимирівну ЛЯСОТУ**.

Хай кожен день ясніє небом чистим,
Світанки сяють, скупані в росі,
У серці радість розквітає іскриста
І мрії хай збуваються усі.
Хай молодість Твоя ще довго квітне,
Усмішка сяє на Твоїх устах,
І лиш хороше, радісне, привітне
Тобі в житті перетинає шлях!

З повагою — друзі.